

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Szobotica, 1922. évi január hó 28. XXIII. évfolyam 28. szám. SZOMBAT

Megjelenik minden reggel, Ünnap után délben.
Telefon: kiadó hivatal 8—SB. szerkesztőség 5—10.

Ára fél dinár

Szerkesztőség: Kralja Aleksandra-utlica 4. sz.
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1. szám

Németek és magyarok

Nyilatkozik a vajdasági németek vezetője és megjelöli azt az állásfoglalást, amit ő a vajdasági németek számára a doktrínák alapján indokoltnak, gyakorlati megfontolások alapján pedig célravezetőnek tart. A nyilatkozat szerint a Kulturbund mindazokon a helyeken német jelöltek fog állítani, ahol a németiség többségben van. Ezekben a községekben a községi választásokon a német nemzetiség a saját nemzetiségéből valókból fogja összeállítani a községi előjáróságot. Csak olyan helyeken fog kooperálni más párttal, ahol kisebbségben lesz s csak olyan megállapodások mellett, amelyek más községekben a német jelöltek támogatását teszik kötelezővé.

Ezzel a nyilatkozással nem akarunk mi kritikailag foglalkozni. Csak mint jelenséget tekintjük s főként abban a vonatkozásában érdekel, amire a jelenség rámutat.

Annymit már meg kell állapítanunk, hogy a nemzeti kisebbségek nem egyenlő erővel, egyhőrtokul tevékenységgel, nem egyforma kemény lépésrendszert látnak hozzá a nemzeti mozgalmak kiépítéséhez. Rendkívül különbözőség van azon nemzetiségek életére, vitalitására között, amelyek már korábban is nemzetiségek voltak, vagy amelyek csak a történelmi változásokor zuhantak le a hegemonia hegyéről a nemzeti kisebbségek mélyébe. A magyar nemzetiségű kisebbségeknek, mint kisebbségeknek, nincsenek tradíciói, nincsenek kitapasztalt utjai, nincsenek tapasztalatai, mulija, nem ment át a küzdelem tüzein, ami megkeményítette volna erejét és öntudatát. A régi Magyarország nemzetiségei mögött hosszú és küzdelmes múlt állt. Ezalatt építettek ki szervezeteiket, iskoláikat, egyházait, pénzügyintézeteket, az idő adott anyagiakat, teremtett vértanúkat, hozta sikereiket s mindez fokozta a németek erejét és elszántságát. A nemzetiségi küzdelmet akkor az egymás után következő generációk öröklötték át egymásról.

A magyarság még ujjonc, tölvázó kezdő ezen a téren. Ennek a nemzedéknek, mely átélte a világháború változásait, zsiabbadt károkkal és zsiabbadt lélekkel kell hozzájárulni szokatlan munkájához. Értendő és menhető, hogy a munkában elmaradnak a németek munkájá mögött akik korábban is kisebbségek voltak, akik hozzázoktak a kisebbségi szerephez s nem kell nekik beletörődni előbb ügyesre-pükbe. Nincs olyan szavú falu, amelyben még nem alakult meg a Kulturbund főlkje. Van egy egységes kultúrmozgalmunk s ez a kultúrmozgalmunk már behatározta mindazokat a falvakat, amelyekben a németiség

tömegesen lakik. Az ország közszelleme egyformán nyilatkozik minden nemzeti mozgalmunk szemben. Ha lehetséges volt a németek kulturális szervezkedése, nem tekinthető lehetetlennek a magyarság megszervezése sem. Igaz, hogy súlyos aggodalmak, szomorú jelenségek, nehéz példák tesznek megfontoltá minden kezdeményezést. De végtére az a nagyjelentőségű kérdés, a magyarság egész tömegét érintő feladat nem mulhatik nehezen mérlegelhető és minden emberrel különbözőképpen megnyilatkozó egyéni bátorságon. Az opció lejárt, az állampolgári jog teljesé vált, az állampolgárság egyenlővé. A jogi előfeltétel minden legális mozgalmunk számára meg van teremtve. Ha úgy gondolják, hogy az ország közszelleme ma még nem teszi bátorsá-

gossá a nemzeti külön szervezkedést, rámutatunk a németiség befejezett szervezeteire. S rámutatunk arra, hogy az ország közszellemét meg kell változtatni. De a német passzivitásnak erre sem lesz ereje. Amíg a magyarság egy csoportja a megalakított kultúrmozgalmának egy év óta elkészített tervszabályait jóváhagyás végett nem elég bátor betérjeszteni, addig a svábok már két év óta szervezik jóváhagyott alapszabályaik alapján kultúrmozgalmukat.

A balsiker, a kudarc is többet ér, mint a meddő várakozás. Aki eredményt akar elérni, számolnia kell a kudarcral is. Nem szabad még a legbiztosabbnál is több ok miatt is, annyira tartani a balsikertől, hogy miatta a siker kilátásait is elszálasszuk.

A gyűlés, egyáltalában nem volt megelégedve a pénzügyminiszter által kilátásba helyezett enyhítésekkel és ismét erőlyesen követelte a kereskedők szervezkedését, mert újból beigazolva látta, hogy a kereskedők közt nagy a széthúzás. A gyűlésen egyes felszólaló a forgalmi adó mellett beszélt. Szóba került az is, hogy ugyanarra az álláspontra kellene helyezkedni, mint a beográdi kereskedők, akik állítólag nem fizetik a forgalmi adót, de végül arra a megállapodásra jutottak, hogy lehetetlen a törvényvel szembehelyezkedni. Végül is elfogadta a gyűlés a Lázics által előterjesztett memorandum azt a jelenlévő kereskedők azonnal alá is írták és holnap délelőtt már a írókaját adni illetékes helyen.

A pénzügyminiszter a forgalmiadó rendelet módosítását igéri

— A novisadi kereskedők újabb tiltakozó gyűlése —

A novisadi kereskedők voltak az elsők, akik a forgalmi adó rendelet ellen erőlyesen tiltakoztak és az ő kezdeményezésükre alakítottak az egész ország kereskedői egysége frontot az adó behajtásának módja ellen. Bár a rendelet már törvényerőre emelkedett és folyamatban van a forgalmi adó behajtása is, a novisadi kereskedők továbbra is élénk propagandát folytatnak az adó behajtásának módja ellen.

A napokban Miroslavjević Lázár, a novisadi Lloyd elnöke és dr. Radić Dušan, a Lloyd és a tőzsdetiktára Beogradban folytattak tárgyalásokat a forgalmi adó rendelet módosítására néve, amely tárgyalások eredményéről Miroslavjević a következőképp mondta a *Bácsmegeyi Napló* novisadi munkatársának:

— Tárgyalásaink folyamán Kumanud pénzügyminiszterrel, Konyovicsal, az egyes adók főnökével és Stojkovic pénzügyminiszteri generáldirektorral folytatunk megbeszéléseket. Eredményt csak relatív értelemben tudunk elérni. Kumanud szerint ugyanis a forgalmi adó rendelete már törvényerőre emelkedett és az elmúlt három hónap óta föltétlenül a rendelkezett módon kell az adót behajtani. Vagyis úgy az izek kiöltése, mint a könyvek bemutatása kötelező.

Megígerte azonban a pénzügyminiszter, hogy a következő negyedik évre már módosítani fogja a rendeletet. Elvileg kimondják ugyanis, hogy az izek kiöltése továbbra is kötelező marad ugyan, de a könyvek bemutatása nem lesz kötelező. A pénzügyigazgató-ágnak utasításokat fogtak adni arra, hogy a könyvek ellenőrzését csak akkor

követeljük, ha a bejelentett forgalom nyilvánvalóan hamis.

Az ügyben egyébként a novisadi Lloyd ma délután fél 3 órakor élénken látogatott és néhol viharos lefolyású gyűlést tartott. Miroslavjević elnök, majd Radić titkár ismertették beogradi utuk eredményét, majd a kereskedők szóltak hozzá a kérdéshez. Miroslavjević az egyik felszólaló azt ajánlotta, hogy az egyes kereskedők forgalmi adóját a *sajtó útján hozták nyilvánosságra*, mert ez lesz az ellenőrzés legjobb módja. Ezt az indítványt azonban a kereskedők elvetették, mert a gyűlés álláspontja szerint ez a mód nem egyeztethető össze a kereskedői becsülettel, mivel denunciacióssá válna alkalma.

Ezután Lázics nagykereskedő terjesztette elő indítványát arra vonatkozólag, hogy a novisadi kereskedők ismételen küldjenek memorandumot a pénzügyminiszternek, még pedig ezáltal a novisadi pénzügyigazgatóság útján és ezt írja alá minden számlatörvényszék. Ezen bírálta egy n a hadinyereségadó legutóbbi kivételének a módját is, amely denunciació és névtelen levelek útján történt, úgy, hogy sok esetben a bizottság által megállapított eredeti összeg tisztelettel későbbre rőták ki egyezre.

Fölvetődött az a javaslat is, hogy a kereskedők ragaszkodjanak a passzív fizetéséhez, amit egy kereskedőkből alakuló bizottság osztana el méltányosan, majd pedig a megoldásnak azt a módját ajánlották, hogy a könyveket a helyi kereskedők egy bizottsága ellenőrizze. Ennek a javaslatnak azonban igen sok ellensége akad, mivel ezáltal konzurrens kereskedők b. tekintést nyertének egymás könyveibe.

A politikai menekültek kiutasítása

Akció a belügyminiszteriumban a megbízható menekültekért

A politikai menekültek körében élénk megmozgást és izgatást okoz az a legutóbbi híradás, hogy egy új belügyminiszteri rendelet értelmében a politikai menekülteknek el kell hagyni a határmenti városokat és községeket és kiutasításuknak záros határidőn belül meg kell történni. A rendelet, mint már eredetileg megírtuk, igen sok olyan politikai menekültet sújt, aki itt már elhelyezkedett és akiket most a kiutasítás existenciáját fenyegeti.

Az első hírek nyomában a politikai menekültek azonnal akciót indítottak Beogradban aziránt, hogy azok a politikailag teljesen megbízható menekültek, akik itt már elhelyezkedtek, továbbra is azon a helyen tartózkodhassanak, ahová foglalkozásuk köti őket, tekintet nélkül arra, hogy határmenti községben vannak-e, vagy sem.

A baranyai menekültek nevében az általánosan Beogradban tartózkodó Linder Béla folytatott tárgyalásokat Marinkovic belügyminiszterrel és Alexijevics belügyi osztályfőnökkel, akiknek hatáskörébe tartozik az ügy. Linder kifejtette az illetékes ténylezők előtt azt a határtalan kárt, ami a menekültek kiutasításuk által önmé és kőre a rendelet módosítását.

A tárgyalások eredményeképpen a belügyminiszteriumban azt az ígéretet adták, hogy azok a menekültek, akik politikailag teljesen megbízhatók és igazolják, hogy már elhelyezkedtek valamilyen állásban, engedélyt kapnak a határmenti községeikben való további tartózkodásra.

Ennek alapján a határmenti városokban tartózkodó politikai menekültek névsorát most haladéktalanul össze kell írni a következő városokban: Szobotica, Sombor és a sombori járás, Senta és a sentai járás, Veliki Kikinda és járás, Turska Kanjiza és

Járás, az apatini Járás, Csíjek, valamint Baranyamegyének az S. H. S. királyiához csatolt része. Ezeket a határmenti helyeket a politikai menekültek minden haladéktól nélkül kétszinesnek névjegyekkel az ott tartózkodó menekültekről és azt azonnali küldjék el Linder Béla címére, Beograd, Zorina-utca 6. szám alá.

A Suboticán tartózkodó politikai menekültek ugyanezen ésszerűségi céljából szombat délután 2—5-ig, vagy vasárnap délelőtt 8—12-ig jelentkeznek a Centrál-szállóba 9. számú szobájában. Az ésszerűségi jelentkezők menekültek igazolni kell okmányokkal azt is, hogy hol vannak jelenleg alkalmazásban.

Romélhető, hogy ennek a megoldásnak az alapján sikerüljön for a menekültek ügyét elintézni, úgy hogy nem lesznek kényszerítve a megbízható politikai menekültek újból az elhelyezkedésért való harcot felvenni. A helyigymisziórium mindenestre jóindulatul fogja a jelek szerint a kérdést kezelni, mert a névjegyekkel beérkezéskor már föl is fűszerezte a kiutasító rendelet végrehajtását.

A sentai fogházban nem élemeznek a rabokat

Október elseje óta egy miniszteri rendelet értelmében azok felett, akik kellő utlevél és igazolásnak nélkül állépk a határt, a bíróság ítélkez.

Ez a rendelet az amúgy is túltelthet bíróságokra rendkívül súlyos feladatot ró. A sentai járásbíróságnál például, ahol mindössze két bíró van, annyi jogosulatlan határátlépési ügyben kell ítélkezni, hogy a többi peres ügy elintézésére alig marad idő.

A rendelet meglehetősen súlyos büntetési tételeket állapít meg azokra, akiket a határ jogosulatlan átlépésében bűnösnek találunk s a bíróságok a rendelet értelmében is elélik ezeket három—hat havi elzárásra.

Az ítéletek végrehajtásából Sentán újabb anomáliák származnak. A sentai járásbíróságnak van ugyan fog-

háza, fogházor is van alkalmazva, akiknek három év óta most akadna először dolga, mert a határátlépés miatt meglehetősen sok lakója lenne a fogháznak — az elítélteket azonban nem lehet Sentán tartani, mert a járásbíróságok nem tudják elhelyezni őket.

A beográdi „Nemzeti Színház” építése — Be akarják zárni az állami színházakat —

Beogradban, az Uprava Fondova Nemzeti Színház építésével szemben, a Pozorina-utca sarkán évek óta folyik az állami Nemzeti Színház építése. Az építélfelirányítók az utóbbi hónapokban elintézték az épület mellett, úgy, hogy a fővárosi közönség abban reménykedik, hogy az új színház a tavasz elején megnyílik.

A nemskóra megtörtént koronázási és esküvői ünnepek alkalmával előreláthatólag nagy számú külföldi idegen tartózkodik majd a fővárosban és az akkor tartandó ünnepek programjához okvetlenül szükséges lesz az új színházépület, hogy ott tartásk meg a díszelőadásokat.

Groll, a beográdi színház igazgatója erre vonatkozólag azt mondtotta, hogy nem valószínű, hogy a tavasz végéig, amikor az ünnepek lesznek kész lesz a színház. A külső építkezési munkák legnagyobb részét készen vannak ugyan, de a nincsenek kész a belső apróbb, sok időt igénybevevő munkálatok.

Nincs még beállítva a Bécsben készült, hatalmas forgószínpad, nincs még meg a központi fűtés, világítás, vízvezeték, mind csupa nélkülözhetetlen és sok ideig tartó belső munka.

A forgó színpad hatalmas vasváza megerősített Bécsből Beogradba, tízenegy százkunok is jött vele, hogy azt felszerelje, és azonban még nem jelenti azt, hogy a színház színpada készen lenne. Sőt a színpaddal kapcsolatban speciális bajok is vannak. A szék tér miatt ugyanis le kellett rombolni a díszítő, asztalos- és festő terem számára fenntartott helyiségeket. Így most annyi helyiség sem áll a színház rendelkezésére, hogy a leg-

ságnak nincs pénze a foglyok elhelyezésére. Aki elítélt nagyon megéhezik Sentán, azt beviszik a subotici ügyészségi fogházba. Sentán ilyen módon ülésen marad a fogda, míg a suboticiai tárgyalószék eldönti a fogvatartást.

Szükségesebb kulisszák elkészülhessenek. De bajok vannak a világítási berendezés körül is. A középítészeti minisztérium a világítóberendezéseket egy olyan vállalatnak adta ki, amely egy millió dinárral olcsóbban vállalta azt, mint az utánkövetkező legolcsóbb ajánlattevő. A cég nagy buzalommal hozzákezdett a munkához, lerombolt mindent, feltörte a falakat és egyszerű megállt a munkában. Most 40%-os tiszteletet kér a minisztériumtól, különben nem folytatja a megkezdett munkát.

Ilyen körülmények között, mondták a színházigazgató, alig lehet, hogy április-május hónapra elkészül a színház, hacsak a pénzügyminisztérium nem bocsát nagyobb összeget az építkezés vezetéséigének rendelkezésére, hogy azok fokozott iramú munkával juttathassák az építkezést.

Más oldalról szerzett információink szerint az igazgatónak az a reménye, hogy a pénzügyminisztérium nagyobb összeget bocsát az építkezés vezetéséigének rendelkezésére, nem fog beteljesedni. Sőt ellenkezőleg, a pénzügyminisztériumban a színházi célokra eddig előirányzott összegeket is sokallják, a hírek szerint Kumanudi pénzügyminiszter be akarja szüntetni az eddig az állami színházak fenntartására kiadott összegek további folyósítását.

Ha a pénzügyminiszter tervét végrehajlja, úgy az ország majdnem valamennyi színházát be kell zárni, mert a színházak csak államsegéllyel tarthatók fent.

Ez pedig kulturális és állásnékül maradó színészek szempontjából lehetőleg elkerülendő volna.

Letartóztatott áldetektív

Ki akarta fosztani a Liffka-mozi közönségét

Vakmerő módo akarta szerdán délután egy notórius szélhámos a subotici Liffka-mozi közönségét rendőri segédlettel kifosztani. Csak a mozi személyzetének elővigyázatosságán mult, hogy terve nem sikerült.

A szerda délutáni előadás alatt megjelent a Liffka-mozi pénztárnál egy fiatal ember és közölte, hogy ő detektív és valakit keres a moziban. Hogy az illetőt el tudja fogni, szükséges, hogy teljes sötétség csúszaljanak a moziban és minél tovább húzzák az előadást. Ezután elment és pár perc múlva egy rendőrrel tért vissza, hogy annak segítségével a „kutatást” végrehajhassa.

A pénztárosnál jelentést tett a vállalat irodájában a „detektív” kívánságáról, ahol azonban gyorsan tartották az esetet és telefonon kérdést intéztek a rendőrfőkapitánysághoz, hogy tényleg joga van-e az illetőnek a moziban kutatást végrehajtani. Mivel a rendőrségen azonban látták, hogy itt valami visszaélésről van szó, azonnal két titkosrendőrt küldtek a moziba, akik az áldetektívet letartóztatták.

A rendőrségnél megállapították, hogy az elfogott egyén *Buzanics Ferenc* rovtomultu, szélhámos, aki már több zsarolást és lopást követett el Suboticán. Az 1919-ik évi subotici kommunista zendülés után is, mikor *Karakasovic Gábor* jelenlegi rendőrfőkapitány mint miniszteri biztos a vizsgálót vezetete a kommunisták ellen, szintén detektívenk adta ki magát és többektől pénzt zsarolt ki és megfenyegette áldozatait, hogy ha nem fizetnek, feljelentést tesz ellenük és letartóztatja őket. Palicson egy uriaszonyt is megzsarolt azzal, hogy kompromittál-

Két kis történelmi

I. Nem fogom néven nevezni a szereplőket. Hiszen bácskaiak, ismeri őket mindenki, ki tudja, az okmolyoktól időközben vállalják-e azt a sok drága tréffalkodást, amire valaha futotta a kedvből, időből és energiából.

Régen volt, amikor még nem a fogalmi adó és az opciójog labirintusaitelle zárvarosossá a lelkeket egyensúlyt, hanem az a gond, hogy mi lesz azokból a kitmaradt estékéből, amelyeket nem foglalt le a valami szigoruan számontartott dísznövelési alkalom.

Ahogy Garay János bátyánk mondta: egyúttal ülnek öks, a kisbíró, a helybeli adópénztáros, a „közösgingink derék jegyzője, az érdemes postamester, az szállatorvos úr, az éves hangu „kántore és mindenki más, aki „közösgingink intelligenciájának számottevő tagja volt. Csöndesen folyt a szó, szétterpeszkedett a szobában a pipafüst s a poharak fenékén buzdágon keresték gondjukra a feledést. Van valami irigynél való abban a csöndes, derős hangulatban, ami talán a falu lelke, a pohár bor öröme, a megelégedettség, ami a szépen kiszívott pipa s az illatos dohány ad. S a beszélgetésük is egészen más, összeszokott, léleklében egymáshoz formlódott emberek csöndes beszélgetése, amit játékos dévajokdás fűsz-

rez be, ártatlan ugratások, amin a végén a pórtujárti nevet a legjobban. Lehet, hogy mindez nincs is így, le lehet, hogy a Möröz Zsigmond falujá adja vissza a hibb portrét s csak a városi ember átesuható tekintete, ami ben a lármának és zajnak meghabozója irigykedik a falu pihenető csöndjére, látja csak megaranyozottnak a falusi életet, ahol ugyanaz a fekete gonoszság s ugyanaz a korbácsoló himéletlenség hajlja a cselekedeteiket, ami Upton Sinclair fantáziáját festi vörös-feketére. Mindégy ez most, gondoljuk el, hogy mi is vendégek vagyunk azon a dísznövelőn, arról a következő sorok szólnak, ne keressük most a falu lelkeinek keresztmetszetét, inkább álljunk le mi is az időjárók közé.

Ha az illatos márnának is lenne hőmérséje, az már fegyont felhulladna. A térsaság” tszjai már a régi időkrol beszéltek, mindenkinék volt még egy történelmi, egy anekdotája, amit még nem mondott el.

Megszólal az állatorvos úr, a falu Hary János és elmondja kalandját a pápával:

— Rómában voltam, megnéztem már minden látívelőt, amire a földönk olyan nagyra vannak, amikor halálraáradva leültem egy padra. Énpen szemben a Vatikánnal. Nagyon el lehettem áradva, mert rögtön elszédültem. Egyszerre csak arra öb-

redék, hogy valaki a nevemen szólit Főlnézek — Uram fia! — a Vatikánnak nyitva volt az egyik ablaka, pipázva könyökölt ki rajta a pápa és szólit bátran a nevemen.

Főlgrók, velem a keresztel, mosolyogva néz rám a pápa.

— Hát nem ismerz, Gyurka? Nem emlékszel rám, káplán voltam Madarason.

— Teremtő Atyám — mondom önámulkodva — az ám. Meriszerlem ám én is a szentséges atyát.

— Hát gyere föl, hadd beszélgesdök el — régi időkrol.

— Nyakamba kapom a tarisznyát, felmegyek a Vatikánba. Bibirosok nyitották ki a kaput, amikor kopogtatlam. Egy püspök vette el a kalapotam, a másik püspök nyult a tarisznyám után, kisebb ur nincs is abban a Vatikánban.

Beavokodok egy hangos díszteressékkel a pápa szobájába. Szép, nagy szoba volt, a tiszta szobájába fogadott a pápa. Akkorra már egy féltábor, meg egy szöda is ott volt az asztalon.

Rampoine öntött, Pius pápa megkoccintott:

— Igylál egyetlen komfam.

Jól csuszott a bor. Nem kellett biztatni.

Nagyon szépen bánt velem a pápa. Elkezdett velem beszélni a régi dal-

gokrol, amikor még ő itt Madarason káplán volt, eszibe jutott a sok keresztelő, meg disznótor, meg a gyönyörü névnapok, amikor főköveket az asztalra, ami a háznál szépség volt, ki is tudná elfelejteni a madarasi Sándor napot?

— Hát kuglizni tudsz-e még? — vág rám hirtelen a kérdéssel.

— Hogyne tudnék — felelek a pápának.

— Problájk meg — mondja jókedvéen — hiszen amióta Madaraszról elkerültem, még ne mvolt kezemben golyó.

Kimentünk a Vatikán kertjébe. Csudszép nagy kert az. Van ott mindenféle fa meg virág. A kert végén van a kugliplatz. Valami gyönyörü volt. Márványból vannak faragva a babák. A pálya maga is cédrusfából való parkettel van kirakva.

Rampoine biboros volt az állítózat. Én kezdtem a játékok.

Kezembe veszem a golyót. Meglóbálom. Célba veszem az első babát. Trafálok. Kilencet ütöttem.

— Ejnye az irgalmat neki — mondja Pius pápa és kezébe veszi a golyót. Leguggol, céloz, szílán föl áll, nagyot lödi, éleszti a golyót. Lyukat fog.

Mérges lesz nagyon Pius. Kezembe veszem megint a golyót. Eleresztem, megint kilencet ütök.

adatokat hoz nyilvánosságra. Akkoriban is letartóztatták és zsarolás miatt három hónapra elítélték. Büntetésének kitöltése után eltűnt Szubotcáról és csak néhány nappal ezelőtt jelent itt ismét meg és rövid interjúkódása alatt máris több újabb zsarolást követett el.

A rendőrség most állítja össze Buzanics legujabb büntetteinek listáját.

Szent Száva ünnepei Szubotcán

A keleti egyház első nagy érsekének és a nép nagy tanítójának, Szent Szávának emlékét a szubotcái iskolák méltó kegyelettel és ünnepi keretben ülték meg.

A jogakadémia, a közép- és népiskolák, valamint az egyes társadalmi egyesületek tradícionális formák között tartották meg az ünnepet.

A jogakadémia feldiszített termét tizenegy óra megtöltötte a válogatott közönség. A polgári és katonai hatóságok képviselőin kívül ott láthattuk a város előkelőségeit és a közintézmények képviselőit. Az ünnepi ceremóniák befejezése után, amelyet Protics Márk lelkész végzett, Atjmovics dékán tartott magasszarnyalás beszédet. Az ifjuság nagy kötelességeiről és a nevelés fontosságáról mondott beszédet nagy tetszéssel fogadta a közönség. Ezután a diákpályaati díjkiosztás következett, majd az egyik egyetem hallgató mondott kollégái nevében lendületes beszédet. Az ünnepest fényét emelte a katonazenekar zenéje. A Szent Száva-himnusz a közönség illetődött csendben hallgatta végig. A program lebonyolítása után a főiskola a jelenlétet megvendégelte.

A gimnázium és a tanítóképző igazgatósága hasonlóképen jól sikerült ünneppel tette emlékeztetőt a diákság és a közön-

ség előtt a nevezetes napot.

Az ünnepi beszédet Borovnyák Tivadar, a gimnázium igazgatója tartotta. A gimnázium és tanítóképző énekára egyházi és hazafias dalokat énekelt, majd egyes növendékek szavalták el kitűnő költők verseit. A program itt is

Az ország új fölmérése

Előkészületek a pénzügyminiszteriumban — Kataszteri földmérési igazgatóság Novisádon — Magyar tudós végzi az elméleti munkákat

A beogradi pénzügyminiszterium hatalmas épületömbében egyik hatalmas pavilonjának sötét folyosójáról nyúlnak az újonnan szervezt Országos Földmérési Vezérgazgatóság hivatalának ajtai. Itt kereste fel a Bácsmegyei Napló munkatársai a szakmájában világhírű magyar tudóst, dr. Fasching Antalt, aki a kormány meghívására a kataszteri és térképezési munkákat matematikai és elméleti előmunkáit végzi. Dr. Fasching a magyar pénzügyminiszteri földmérési osztályban volt miniszteri tanácsos és 14 év óta a budapesti műegyetemen a geodézia magántanára és megbízott előadója. A Károlyi forradalom alatt a bírtokreform műszaki előkészületét vezette. Emiatt a kommunizmus utáni vizsgálatot is vezette ellene, mely azonban teljes rehabilitálásával végződött. De évi 4200 magyar korona fizetéséből nem tudott megélni öt tagu családjával. Nyugdíjba ment és tudományos munkáin és találmányain dolgozott. Ekkor érte az S. H. S. kormány meghívása.

Csak nehezen sikerült a szerény professzort meggyőzőn arról, melyre fontos a közvélemény tájékoztatása a kataszteri reformról, különösen most, mikor az agrárreform végrehajtása alkalmával az egész országban, de különösen a Vajdaságban olyan zavarokat okozott a jó kataszteri térképek és telekkönyvi bevételek hiánya.

Vége is beszéltem kezd s csendes

közönség megvendégelésével végződött.

Este a jogakadémia épületében a „Svetlost“ egyesület fényesen sikerült estélyt rendezett. A kitűnő zene, ének és szavalások után, reggelig tartó tánc következett.

nyugodt előadásából lassankint egy az ország egész gazdasági, jogi és pénzügyi életére rendkívül fontos, hatalmas új szervezet pregnáns konturjai bonlakoztak ki.

— A földmérési és kataszteri térképezés szempontjából ebben a fiatal, nagy országban természetesen nem mindenütt egyforma a helyzet, — mondja Fasching dr.

— A legnagyobb részben még eddig egyáltalában soha sem volt földmérés és így kataszterek sincsenek. Ilyen az egész régi Szerbia, Montenegro, a Szandzsák, az Albán vidék és Macedonia.

A második, ahol vannak ugyan kataszterek még a Bach-korszak idejéből, de a változások azóta nincsenek nyilvántartva. A gyakorlati élt szempontjából semmivel sem különb állapot, mint ahol még ez nincsen. Ide tartozik az egész Vojvodina és Horvát Szlavon ország nagyobbik része.

A harmadik, ahol vannak kataszterek és azokon a változások mind a mai napig nyilvan vannak tartva egészen rendben. Ez az állapot van a volt osztrák tartományokban, — Bosznia, Hercegovina és Horvátország kisebb részben.

— Az Országos Kataszteri Vezérgazgatásnak tehát óriási feladattal kell megbirkoznia. Teljesen új fölmérést és térképezést kell eszközölnie az ország legnagyobb részén Szavo Radojkovic vezérgazgató nagy ambícióval, eréllyel és szükséges szaktudással már tavaly hoz-

zákezdett az óriási apparátus megszervezéséhez. Ha a pénzügyi kormányzat csak a legszükségesebb hiteket is rendelkezésre bocsátja, akkor sikerülni fog szinte a semmiből egész Európában párraltnal nivóju intézményt alkotnia.

Az állami háztartásban most megnyilvánuló takarékoskodás sajnos ezt az intézményt sem kímélte meg, költségvetésünkben nagyon sok fontos tételt akarnak törölni. Minden tételtől külön harcolni kell vivni a költségvetési ügyosztályal.

A részletes munkálatok már tavaly megkezdődtek, Ó-Szerbiában már folynak a fölmérések. 1 : 2500 arányu térképeket készítenek. A vezérgazgatóság természetesen decentralizálja a munkálatokat: kataszteri földmérési igazgatóságokat szervezett Gradišta, Srmska Mitrovica, Sabác és Up városokban, melyek már működnek is.

— Sikerült keresztülvinni azt is, hogy a Vojvodinában is megkezdődjenek legalább a szervezési munkálatok. Novisádon felállították a kataszteri földmérési igazgatóságot, igazgatója Vidak Szava már két hét előtti oda is utazott. Az ezévi költségvetésben azonban erre az igazgatóságra még semmi sincs előirányozva, úgy hogy dacára, hogy már van kincsvetett igazgató, aki elsőrendű szakember, csak úgy végezhet eredményesen munkát, ha a megfelelő anyagi előfeltételeket biztosítják. Véleményem szerint legcélszerűbb az volna, ha az egyes városok és községek, melyeknek amugy is elsőrendű érdeke a kataszteri térképek rendbehozása, ezt saját költségükre az állam hathatós támogatásával elkészíttetik. Az így nyert térképek felhasználók volna az ország kataszteri céljaira. Magyarország is a vármegyéket kötelezték erre és Bács-Bodrog megye is ennek köszönheti, hogy legtöbb községéről mégis van újabb térkép.

Nem úgy Bánát és Baranya, ahol annak idején ezt a rendelkezést nem hajtották végre. Nagy baj az is,

Pius pápa dul-ful. Itt Rampolnának, állítja föl gyorsan a babákat. Aztán belevágja a golyót. Megint nem talált egyet se.

Most már kifakadt mérgeben. Sokkal illetlenebbül, de a következőket mondta:

— Ejnye a Krisztus verje meg, lát már kuglizni is elfelejtettem itt a Vatikánban!

... Megszóal most a hallgatóság közül nagy fejcsóválások közt a topla-ki káplán, aki eddig néma esőndben hallgatta az elbeszélést:

— Ejnye, ejnye, azt már mégse mondhatta a Szentséges Atya!

Csak ezt nem hitte el az egész történetből.

II.

A másik gyerekkori történet

Nem tudom, más ugy van-e vele. Én mindent elfelejtettem. A siker aranyfistje lekopott rólam, az úgynevezett beérkezés esőndbotló nekikezdés vetődött el. Csak a tévedések, az elszólások, az ügyetlenkedések, az apró hibák, szóban, tétben, viselkedésben való esőndbotlóságok — csak ezek maradtak meg az emlékek aranykapocscos biblijájából.

Annvitt azonban már tanultam Freudból, hogy le kell felejteni ezeket a kényelmentes emlékeket, ha meg akarunk tőlük szabadulni.

Ami most elmondok, annak nincs

is más egye, mint hogy megszabaduljak ezek kényelmentes nyomától, ami gyerekkorom óta emlékezetet arra, hogy olyasvalami tettem egyszer, ami ellen tiltakozott, a gyerekkorom jó izelése is.

... Ismerni kellett volna a Mihályfi testvéreket ahhoz, hogy pontosan megértsek ezt a történetet. Ikertestvérek voltak, szakasztott egyformák, össze lehetett őket tévesztelni. Kis ember volt mind a kettő, a természetük olyan volt, mint egy jól szeifolt sőrszőrdő, az arcukat pirosra festette a borkak állandó öröme s a bajuszuk is egyformán volt kaja és fésületlen. Jó benne voltak már az ötvenes éveken, amikor én megismertem őket. Az egyik postaalizist volt, a másik törvényészi irnok. Mindakettőnek csak dédelőtt volt hivatala. Ehdő után együttéltáltak estig. Csak ketten. Este dementek egy kis korcsmába spriccerkávénzi. Csak ketten. Aztán elmentek vacsorázni. Csak ketten. Vacsora után kávéháza mentek. Megint csak ketten.

Es mindig beszélgettek. De nem úgy, ahogy kézőnyós dolgokról beszélgetni szokás. Unott témpóval, fáradt szavakkal. Hanem valami hallatlan agresszivitás tüzelte őket a beszédre. Izgalmas gesztusokkal magyarázták az igazakat. Piros arcuk néha beleesápadt abba, amit a másik mondott — valami szőrnység lehetett az.

Ez volt az, ami az én gyerekkantánizmatom nem is izgatta, de fölörbácsolta. Két ember, akik már a tejes kiutban is egymás mellett fürödtek, akik együtt töltötték gyerekségüket, fiatalaságukat, férfikoruk javát, eseménytelen, szürke, egyforma, élmény nélküli életükben mit tudnak azok ilyen lelkesen, ilyen kedvetlenül, ilyen patakzó szavakkal mondani.

Elárultam a problémámat Lévy Ferenc barátomnak, aki azóta, mint látom, nagy ur lett: a Prónay Pál fővezérsége alatt megalakult Lajtában-ságnak a külügyminisztere. Nem csudálkozom rájra. Már gyerekkorában se volt egészen tökélletes.

— Nem értem — mondta ő. Hiszen én azért nem fogok megházasodni, mert attól félek, hogy a második héten már nem tudok mit beszélni a feleségemmel.

Ugy lélszik, már benne nyugodott a jövendő külügyminiszter, a néma diplomata.

Ez azonban engem nem nyugtatott meg. Miről beszélhetnek ezek? Az ajánlott levelek tarifájáról, vagy az utánvétes csomagok kezelésének módosított szabályzatáról. Hiszen postalizist volt az egyik. Vagy a törvényészi irnok a lajstromos rendszer előnyeit fejtegette állandoan az Sp. lajstrom fölött?

Meg lehetett ebbe bolondulni.

A kíváncsiság hallatlanul izgatott. Nem törődtem már illemmel, jóneveltséggel, szülői figyelmeztetéssel, meg kellett tudnom, mit beszél egymással, mit tud egymással beszélni ez a két ember.

Egyszer, egy délután, amikor elmentek előttem beszélgetésbe merülve s energikus kézműveltséggel kísértek szavaikat, úgy hogy arcuk is belepirult, ami pedig jól lehetett dreszizozva a pirulás ellen, mert egy-két liter még nem okozott színváltozást — elcsábított a kíváncsiság ördöge s elkövettem azt, amit most kicsit röstelkedve írok le.

De, legyen a mentésem, kis diák voltam, a probléma hallatlanul izgatott, a kíváncsiság tüzelte és — az dobja rám az első követ, aki még nem olvasott el másnak szóló szavakat.

Utánuk mentem és kihallgattam, hogy miről beszélnek.

A hangjukból kihallatszott, hogy a régi vita folyik köztük tovább. Ezt mondta az egyik:

— Már pedig én azt mondom nekéd, hogy tejföl nélkül a kutyának való a töltött káposzta...

Belevág ingerületen a másik: — Én meg azt mondom, hallod-e, hogy tisztességes ember nem eszi meg tejföllal!

Meg volt ólvda a litok. Ezeknek volt örök témájuk.

hogya a Vajdaságra vonatkozó meg-
lévő térkép anyag részben a sze-
gedi, részben a temesvári felmér-
ési feljegyzések birtokában van,
tehát az országon kívül fekszik és
az új munkálatoknál fel nem hasz-
náható.

Sok községre nézve katasztrófiás
a megkezdett tagosítási munkálatok
félbeszakadása, ugyintén sok he-
lyen meg kellene indítani a tagosi-
tást, de erre vonatkozó rendeletek
vagy törvények hiányában ez még
nem lehetséges. Az új novisadi
igazgatóság ebben a tekintetben
sokat segíthetne az érdekeltektől
tisztviselőknak.

Felmérési munkálatokat nem-
csak a kataszter végez, a földadó
és a birtokviszonyok szempontjából,
hanem katonai, vasúti és utépitési,
bányai, erdészeti és agrárreform
szempontjából is a különböző mi-
nisteriumok mind végeznek. Ezek-
nek a munkáknak egységesítésére
az összes érdekeltektől a ministeriumok
kiküldöttjeiből országos térképészeti
és felmérési tanács alakult.

Ezeket mondta dr. Fasching
tanár, akivel még hosszabban el-
beszélgettünk néhány érdekes talá-
mányáról, többek között egy rend-
kívül praktikus planiméterről.

Felbomlik a köztisztviselők szervezete

Az állami és városi tisztviselő-
k szerveződésének kudarcá

A köztisztviselők állandóan súlyos
anyagi és gazdasági helyzetükről
panaszokhoz — mindenképen jo-
gosan — és keresik azt a módot,
a mellyel a mai tűrhetetlen drágaság
és súlyos gazdasági viszonyok mel-
lett megélhetésüket jobban tudnák
biztosítani. Aki azonban a dolgok-
nak a mélyére tekint, annak feltét-
lenül észre kell vennie azt, hogy
maguk a tisztviselők is sokban okó-
zó a maguk rossz sorsának.

A tisztviselők szervezőtlenségéről
már sokszor volt szó és nem is
alkalommal tettem már kísérletet
arra, hogy a köztisztviselők is
gazdasági szervezetekbe tömörítsék.
A példa azonban azt mutatja, hogy
abban az esetben is, amikor végső-
sikerült egy ilyen tisztviselő-szerve-
zet megalkotása, a tisztviselők te-
hetetlensége miatt, az sem vezet
eredményre.

Amint ugyanis ismeretes, néhány
hételt ezelőtt az állami tisztviselő-
országos szövetségének propagan-
dája folyton megalakult az egyesít-
lett suboticiai csoportja is és csal-
lakoztak ehhez a helybeli városi
tisztviselők is. Ennek a szerveze-
désnek a megtörténte óta már ide-
s tova két hónap mult el és azóta
az egyesület még semmit sem nyu-
gott a tagok sorába belépett városi
tisztviselőknél.

A városi tisztviselők állítása sze-
rint az egyesület először is külön-
ségeket tesz az állami és városi tis-
ztviselők között, az előbbiek javára
és ennek következtében azok a vá-
rosi alkalmazottak, akik rögtön
kezdésben nem iratkoztak be az
egyesületbe, később már nem is
tartották érdemesnek a tagok sorába
való jelentkezést. Így az egyesü-
letnek tulajdonképen kevés tagja
van a városi hivatalnokai körből és
ezek sem dolgoznak megfelelően a
közös cél érdekében.

Az egyesület helyi igazgatósági
választmánya már megalakulása óta
több gyűlésre hívta egybe a tago-

kat, azonban ilyen alkalmakkor ell-
jelenet meg valaki, úgy, hogy az
aktív munka felvételéről mindeztideig
nem lehetett még szó. A tisztvisé-
lők nagy része lefizette tagsági dí-
ját és előfizetett az egyesület hiva-
taltos közlönyére, ennél több azon-
ban nem történt, sőt még az elő-
fizetett lapot sem kapják meg a
tagok.

Ezek a körülmények most, amint
értesülünk, arra vezetnek, hogy az
egyesület suboticiai igazgató-válasz-
mánya, elkedvetlenedve az eddigi

Magyar politikusok a választójogról

— Az ellenzék elkeperedett harcot hirdet —

A magyar választói jog törvény-
javaslatát pénteken terjesztette
Klebsberg Kuno gróf belügymi-
niszter a nemzetgyűlés elé.

A javaslat csatornába állítja az
egész magyar ellenzékot. Az ellen-
zék vezető-politikusok a javas-
latot rossznak és elfogadhat-
atlannak jelentik ki.

Budapest. Klebsberg Kuno
gróf belügyminiszter kijelentette
egy újságíró előtt, hogy a kormá-
ny a választójogi javaslatban
a titkosságot nem teszi sem párt-
sem kabinet-kérdéssé.

Andrássy Gyula gróf
a választójogról

Andrássy Gyula gróf a választ-
ójogról a következőket mondta:
A javaslatot abszolút rossznak és
kivethetlennak tartom. Ellene küz-
deni fogok.

Friedrich István:

A javaslat ellen a legélesebben,
teljes erőmből küzdeni fogok. Ka-
tasztrófiálisnak tartom.

Méhely Kálmán:

A két évi helybenlakás az ipari
munkásságot sújtja. Rendkívül

Péter király családi kincsei

Hogyan mentették meg őket a háboruban? — Persidia
és Zorka hercegnő ékszerai

Egy bécsi hétfői újság, a Wiener
Sonn und Montagszeitung néha-
Péter király családi ékszerének ér-
tekes sorsával foglalkozik. Kara-
gyorgyevec Péternek Persidia her-
cegnő volt az édes anyja, akinek
igen szép, nemes és nagyértékű
ékszeri voltak. Halála után Kara-
gyorgyevec Péter örökölte azokat.
Péter király felesége, Zorka min-
negről hercegnő volt, a kit az egy-
kori cári család nagyon kedvelt és
akik Pétervártól is sok nagybecsű
ajándékot lapott. Felesége halála
után Péter király gondosan és ke-
yelettel őrizte a felesége hagyaté-
kát. Ez az ékszergyűjtemény maga
is több nemes darabbal gyarapít-
ta és igen becses családi kincs-
tárnak vette meg az alapját. Beo-
gradban nincs külön udvari gazda-
sági hivatal, sem külön udvari
kincstár, Péter király tehát maga
őrizgette a családi ékszerek gyűj-
teményét. Így volt ez egészen a vi-
lagháború kitöréséig.

Most már nem lehetett a családi
kincseket Beogradban hagyni és Pé-
ter király erős ládákba csomagolva
Nisbe vitte azokat. A női cíta-
delában van egy mecses, ebbe re-
jtették el a kincseket. A Mackensen-
hadserg betörése után Péternek el-
 kellett hagynia Szerbiát és most
fölvetődött az izgalmas kérdés,

redménytelenségétől, lemond eddi
tisztviségéről. Ezzel a köztisztviselő-
első komolyabban szervezte máris
felbomlik, anélkül, hogy valamit is
használt volna fennállásának idej-
alatt tagjainak.

Az eset tisztviselő-körökben nagy-
de keseredést kelt, annál inkább, mert
a köztisztviselő fogvasztási szöve-
kezete se mőködik még és így a
tisztviselő minden gazdasági tá-
mogatás nélkül kénytelen szembe-
nézni a folyton súlyosbodó min-
den nap gondokkal.

aggodalmas az is, hogy külön-
böző igazolási és ajánlási eljárás
kell a választói jogosultsághoz.
A javaslat ellen a legélesebb harcot
fogjuk folytatni. A küzdelemben a
keresztény párt is velünk fog tartani.

Vázsonyi Vilmos:

Minden tisztességes embernek,
aki valamilyen kort elért, választ-
ónak kell lennie.

Ott akarják kezdeni a dolgot,
ahol elhaltak. Konzervatív irány-
ban haladnak és ez rosszul áll
olyan férfiaknak, akik mint kuruc-
ok szerepelnek, de elfelejtik, hogy
a kurucság Magyarországon azo-
na a jogkiterjesztéssel és a de-
mokráciával. Az, hogy bíró jelen-
létében a választásoknál megszünt-
etik — azt jelenti, hogy olyan
választásokat akarnak rendezni,
amelyek öök maguk tartanak a
kezükbén.

A nők választójogára vonatkozó
rész egyszerűen a humor birodal-
mába tartozik.

Nem hiszem, hogy a kormány
ennek a javaslatnak többséget tud
maid szerezni a parlamentben,
ámbar ma minden lehetséges.

A vén cigány bűnei

— Végzetes 13-as szám —

A vadlított padján egy szálas,
öreg, összakullu cigány ül, a 71
esztendő Gulyás Tóth Pál Topo-
láról. Tipusa a ravasz, agyafurt,
fortélyos, sunyi cigány. Tájé-
kozott a büntető judikatura rejte-
keiben, otthonos a törvényszéki
tárgyalóteremben, kifejezései sza-
batosak, nem mond egy fölösle-
ges szót sem: gyakorlott vadlított.
Eddig kilencszer volt büntetve.
A legnagyobb büntetése 7 év,
amelyet a szegedi Csillag-börtön-
ben töltött ki, a legkisebb: 1 év
6 hónap. Aztán van 6 év 6 hó-
nap, 4 év, 5 év: az egész idő,
amit életének 71 évéből külön-
böző feyházakban és börtönök-
ben töltött: kerek 30 év.

Ezuttal betöréses lopásért állott
a büntető bíróság előtt. A múlt
évi július 13-án — szerencsétlen
szám, jegyezte meg a vadlított —
bemészott Seres Péter vasúti ör-
lakásába és különböző ruhaneműe-
ket vitt el 3450 korona értékben.
A lopott holmit hazavitte topolai
lakására — mint mondotta: a
„grófi lakására” — és ott hagyta
hetekig, amíg az egész betörés
feledésbe merül és könnyebben
lehet az elemelt holmit eladni.
A grófi lakásnak magyarázata pe-
dig az, hogy — Gulyás Tóth Pál
fennhéjázó kijelentése szerint —
„a gróf Pejacsévec János” élet-
fogytiglani lakást adott neki, a
topolai házában.

Júliustól szeptemberig pihen-
tette Gulyás Tóth Pál a zsák-
ményt a grófi lakásban s aztán
vasuton behozta Subotica és itt
potom áron eladta Sefrics Mátyás-
nének, aki a tegnapi fotógyála-
sion mint orgazda volt vádolva.
Sefricsné a holmikát szeptember
13-án kivitte az ócskápia. Szere-
ncsétlenül véletlen folytán Sef-
ricsné éppen a károsultnak, Seres
Péter vasúti örök kálnta az ár-
ukat megvételle. A vasutas rögtön
rendőrt hívott, aki Sefricsné le-
tartóztatta. Sefricsné vallomása
alapján a vén cigányt leartóztat-
ták.

Ezt a bűnügyet tárgyalta teg-
nap a suboticiai büntető törvény-
szék Pavlovics István h. törvény-
széki elnök előlétele alatt.

Gulyás Tóth tagadja, hogy el-
követte a betörést. A vizsgálati
iratokból kiderül, hogy a házkü-
tatásnál a lopott holmik egy ré-
sét megtalálták Gulyás lakásán,
de erre a vén cigány azt mondta,
hogy valaki éjjel kofferben oda-
hozta a holmikát, de fogalma
sincs, hogy ki lehet az illető.

Az elnök kérdéseire aztán mégis
beismeri, hogy ő követte el a be-
törést és részletes vallomást tesz.
Hat héttig tartotta a holmikát
lakásán, akkor vasuton behozta
Subotica, itt flakkerbe ült és így
vitte az ócskás asszonyhoz. A
flakkerért 140 koronát fizetett és
az egész holmit 500 koronáért
adta el.

A bíróság Gulyás Tóth Pált öt
évi feyháza itelle, amibe be-
számítottak négy hónapi vizsgá-
lati fogságot.

Ez a büntetés Gulyás tizedik
elítélése.

Sefricsné 200 korona pénzbün-
tetésre ítélték.

Amikor Gulyás előtt az ítéletet
kihirdették, megszólalt:

— Tisztelettel felebbezek!

Letartóztatták a sentai hajóállomás főnökét

Nagy felbuzgalmat keltett Szentán egy közismert fiatal tisztviselőnek a sentai hajóállomás főnökének a letartóztatása. A letartóztatás oka sikkasztás, amelyet az állomásfőnök szerencsétlen valutaszpekulációi következtében követett el. Az esetről részletes tudósítást a következők:

Ivanics József három és fél éve volt már a sentai tiszai hajóállomás főnöke és mindenkor feljebbvalói teljes megalapozottá tette a hivatalát és bár kezén óriási összegek fordultak meg, ezideig még sosem mutatkozott hiánya a kezelés alatt álló pénzben. A napokban azután névtelen feljelentés következtében vizsgálót indítottak a sentai hajóállomás főnökénél és a rovanoslás meglepő eredménnyel járt. A rovanosolást végző bizottság ugyanis nem kevesebb, mint 160.000 dinárnyi hiányt fedezett fel.

A hitlen hajóállomásfőnök ellen a Tiszai Hajózási Társaság a felelőtlenséget nyomban megítélte, mire Ivanics még egy tisztviselő társaságában Beogradba utazott, hogy ott kimagyarázza eszekeletlenek okát és kártérítést ajánljon fel. Ezt azonban nem fogadták el és legnap a beogradi hajózási szindikátus palotájában a szavaj rendőrbizottság a hajózási társaság feljelentése folytán letartóztatta Ivanicsot.

A fiatal, mindössze 25 éves állomásfőnök Szentán a legjobb társaságban fordult meg, azonban már régebben feltűnően keltező életmódot folytatott. Szerény jövedelme így nem volt elég igényeinek kielégítésére és ezért valutaszpekulációba bocsátkozott. A valuta-üzletekkel azonban nem volt szerencséje és csakhamar elvesztette 50.000 dinárnyi saját vagyonát. A valutaszpekuláció azonban most már nem akarta abbahagyni és idegen pénzhez nyúlt. Kezdetben csak kisebb összegeket vett el a hajózási társaság pénzből, később azonban mind nagyobb és nagyobb összegek lütek el a kezén, míg végre most kiderült a nagyarányú sikkasztás.

Feldarabolt nőihulla

Rejtélyes hulla a vasuti kocsiában — Bécsi tudósítónktól —

A krakói rendőrség borzalmas bűntényben indította meg a nyomozást.

A napokban a Varsóból Krakóba menő gyorsvonatra az egyik állomáson két utas szállt be, akik után a hordár gondosan összekötözött súlyos csomagot vitt. A csomag elhelyezésénél a két utas szorgosan segédkezett és gondosan vizgálták meg a vonat elindulása után, hogy a kötélek ekéig erősök-e. A szakaszban több utasok is fölültek az új utasok viselkedésére, akik zavartan, minden pillanatban föluggrottak és megézték a fejük fölött elhelyezett csomagot. Utóközben az egyik új utas kiment a folyosóra és kinyitotta az ablakot. De ott sem maradt nyugton, mert állandóan szemmel kísérte a szakaszban maradt társát és különböző, a többi utasok érthetetlen jeleket adott. A zaloscei állomásig egy magasrangú rendőrtisztviselő szállt fel, a kocsi másik végén. Ezt meglátva a folyosón álló, berohant a szakaszba, valamint sügött társának és még mielőtt a rendőrtisztviselő a jelzett szakasz-

hoz ért volna, a már mozgásba lendült vonatról mindketten leugrottak. A rendőrtisztviselő semmit sem sejtve helyet foglalt a szakaszban, ahol a többi utasok között vele a két eltűnt utas különös viselkedését és fölhivták figyelmét az ott hagyott csomagra. A rendőrtisztviselő a legközelebbi állomáson levette a csomagot és fölbonította. Rettenetes látvány tárult a szemé elé. A zsákkal körülköltött utazókosár felsőrészen egy gyűrött férfi ruha volt, ami gondosan összehajtogatott elegáns női kosztümöt fűdött le. A kosztümök alatt egy vérforralópedőbe becavart idemtalan, súlyos tárgy volt. A véres lepedő eltávolítása után egy női hulla földarabolt részei estek ki. A fej, amelyen több mint húsz zuzott és ütött seb tátongott, a fölismerhetetlenségig el volt torzítva. Az arcon az orrnak és a szájnak csak levágott helye volt látható. A kar és a láb nyolc darabba volt baltacsapásokkal földarabolva.

A rendőrtisztviselő azonnal táviratot menesztett a vonal összes állomásfőnökségéhez és értesítette az összes rendőrhatalóságokat a borzalmas bűntényről. A gondos vizsgálat dacára még mindig nem sikerült a meggyilkolt nő személyazonosságát megállapítani és a tettesek nyomára akadni.

Cigaretta

Szenvedőtárs, aki szomorú arccal fordulsz ki a trafikból, ahol az elarusító kisasszony legcsósbosabb mosolyával tudatja veled már hetek óta, hogy cigaretta, még mindig nincs, s aki emiatt kénytelen vagy régi ismeretségre emlékezni a hotelportást, aki viszont 1 korona 80 fillérért különös kegykért hajlandó átengedni elfogyhatatlan készletéből néhány darab macedon specialitást — szenvedőtárs, emlékszel-e arra az időre, amikor még tíz fillér volt a luxur és a figoró darabja? Nem azért jutatom eszedbe ezeket az elmúlt boldog időköt, hogy gyötrelmeid fokozzam, tudom, éhezöd ember előtt nem illik beszélni Lucullus lakomájáról, de magammal sincs napok óta cigarettám, — dohányporból próbálk cigarettát sodorintani, — s ez a ninceselenség, meg a torkomat reszelő, krákratógató apródohány mindenféle keserű gondolatot ébreszt bennem a rég múltból, amikor Dimitrinó mester szállította ide a legjobb fajta cigarettákat, s a közeli időről, amikor külföldiek leginkább azért irigyeltek bennünket, mert egy koraonáért szép, aranyonmásos és viszonylag elég jó cigarettákat füstölthünk.

Hova lett a sok cigaretta? Miért tűnt el, miért fosztottak meg bennünket annak a lehetőségétől, hogy a cigaretta két füstjébe feledkező szobának lássuk a jelent és biztatóbbnak a jövőndöt? Olyan kevés van, ami szégyény ninceslen nekünk a boldog jóléti illuzióját nyujthatja, — miért roholtak meg bennünket a kevesek egyikeköl: mi a cigarettától?

Felémelték a cigaretta árát... Haragudtunk, háromkodtunk kissé, de belenyugdottunk De mióta megrágtották a cigarettát, azóta egyáltalán nem ad a trafik. Azt mondják a trafikosok, hogy ők sem kapnak

Ugy látszik a trafikengedély nem ad jogot arra, hogy cigarettát lehessen forgalomba hozni, sőt, akinek trafik engedélye van, akit ezen a címen megadóztat az állam, egyáltalán nem

áruhatal cigarettát. Csak a csempészeknek van erre kvalifikációjuk. Mert, ha sok pénzben van, csempészekről kaphatsz annyi cigarettát, amennyit akarsz. A csempészforgalomban egész legális módon jegyzik a monopolicigarettákat. Az egy koronás macedon-specialitás-ban élénk hossz észlelhető, 1 korona 40 fillérről 1 korona 80 fillérré emelkedett — két nap alatt. Nem is utolságon szenvedélyes dohányos ilyen árak mellett 36—40 koronát füstöl el naponként.

Most kellene összefogni s egy hátor gesztussal lemondani a dohányzásról. De ilyenkor, amikor nincs cigaretta, nem lehet. Hiszen sokan vannak, akik

Tanárok és tanítók k'ntéte. Beogradból jelentik: Szent Száva ünnep alkalmából megjelent egy királyi ukáz, amelynek értelmében Sándor király 900 egyetemi, középiskolai tanárt és tanítót tüntetett ki különböző rendjelekkel.

Gyászmise Beogradban a pápáért. Beogradból jelentik: A Krimska-utcai római katolikus templomban ma tartották meg XV. Benedek pápa ünnepélyes rekviamját. A gyászmissén Pasics miniszterelnökön és Monsignore Cherubini beogradi pápai nunciuson kívül résztvett a teljes diplomáciai kar.

A külföldi moratórium ügye. Beogradból jelentik: A tegnapi minisztertanács a pénzügyminiszter és a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére foglalkozott a kereskedők külföldi moratóriumának ügyével. A minisztertanács az eredeti tervezetet oda módosította, hogy azok a kereskedők, akik nem tudnak külföldi fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni, kötelesek az illetékes bíróságnál fizetéseképtelenséget jelenteni. Ezután a bíróság megállapítja a kereskedő vagyonát és az összeget, amit fizetni tud. Az érdeklt kereskedők a fizetés képtelenség bejelentésétől számított 10 hónapon át havi részletekben fizethetik tartozásukat. Az új moratórium rendelet abban tér el a régi tervezettől, hogy nem az Uprava Fondova, hanem az illetékes bíróság hatáskörébe tartozik az ügy.

Szent Száva-ünnep Zombolyán. Zsombolyáról jelentik: Szent Száva napját Zsombolyán is megünnepelték, mely ünnepeken az ottani német állami gimnázium és német iskolák is résztvettek. Zsifkovics miniszterium igazgató ismertette a diákság előtt az ünnep jelentőségét. Délután diák-mulatság, este pedig táncmulatság volt.

Állatvizsgáló-intézet Zombolyán. A földművelésügyi miniszterium rendelkezése folytán Zsombolyán Állatvizsgáló határállomást állított fel. Az állomás nemcsak megkezdte működését.

Halálra ítélt bitvesgyilkos Kragujevácról jelentik: A kragujeváci törvényszék ma hirdette ki a ítéletet Raikovics Szvetomir bűnygyében. Raikovics azzal volt vádolva, hogy felesél é feltékenységöl megfojtotta. A bíróság a vádlottat halálra ítélte.

akkor szoktak rá a cigarettára, amikor a trafik előtt sorba kellett állani érte. Majd akkor beszélnék arról, hogy leszokjunk a cigarettázásról, amikor lesz cigaretta, lesz miről leszokni. Addig pedig szépen lelkesültséggel bizalmas suttogásra a cigaretta csempészt a vesszük drágán a macedonszkit. Még hálások lehetünk a csempészeknek, hogy ma 1 korona 80 fillérért adja darabját s csak holnap emeli fel félidinára.

Az állam pionírja ő — a derék sieber, — törvénytelen kis üzlete elkészíti a következő áremelést, amelynek jele, hogy cigaretta legális uton nem kerül forgalomba. pp.

Radikálpárti gyűlések a Bácskában. Beogradból jelentik: A radikális-párt a jövő héten folytatja agitációs gyűléseit a vidéken. V sárnap: Feketicsen, Mali-H gyeyesen és Srikicsen tartanak gyűlést; hélfőn: Veprován, Filipovon, Brestovácón; kedden: Militicsen, Palánkán; szerdán: Kerényen és Csopnoplján; csütörtökön: Szivácón, Gákován lesznek radikálpárti népgyűlések.

Károly tartásdíját még nem állapították meg. A párisi Matin azt írta, hogy IV. Károly exkirálynak adandó tartásdíját hat millió frankban állapították meg, amelyhez hozzájárulnak Olaszország, Románia, az SHS. királyság, Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia. A Matin e híret félhívatatosan megcáfolták.

Fainság Szentán. Az abnormisan nagy hideg Szentára névze azzal a kellemetlenséggel párosul, hogy a városban nincs fa. A fahiány olyan mérveket öltött, hogy azok az üzemek, amelyek fafüstre vannak rendezve, kénytelenek voltak korlátozni a munkát. A fakereskedő: a magánosokat is csak korlátozt mennyiségben tudják ellátni fával. Ha a hideg nem enyhül, a fahiányunk katasztrofális hatásai lehetnek Szentán.

Halálra ítélt kém. Budapestről jelentik: A honvédtörvényszék csütörtökön zárt tárgyaláson halálra ítélte Medvedjancséh állampolgárt, aki a pozsonyi cseh kormányzat megbízásából Magyarország katonái felszereléséről adatokat akart szerezni. Az eljárás során a vádlott beismerte a kémkedést.

Orosz menekült — szerb történelem tanára. A közoktatásügyi miniszter Koffmann Vladimir nisi gimnáziumi tanár, orosz menekült — a sentai állami gimnáziumhoz a szerb történelem tanárává nevezte ki.

A sibeniki affér vizsgálata. Beogradból jelentik: Patics Koszta miniszteri inspektor, akit a kormány a sibeniki affér ügyében felolytatandó vizsgálat céljából küldött ki Sibenikbe, tegnap vizsgáltszárkezezt Beogradba és jelentést tett a vizsgálat eredményéről. A jelentés szerint a konfliktust a „Mirabello” olasz hadihajó idézte elő, de része volt abban a lakosság egy részének is, amely magartartásával hozzájárult az olasz tengerészek provokálásához.

Régi Szerető. A Subotica Műpártólók Kore folyó hó 29-én délután 4 órai kezdettel, közkívánatra, megismétli a »Régi szerető« című énekes népszimfóvet a Városi színházban. Jegyek már kaphatók a köz helyiségében, Pietsch fényképész házában.

A magyar nemzetgyűlés ülése.
Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülésén Klebelsberg Kunó belföldügyi miniszter benyújtotta a választói törvényjavaslatot. A javaslat szerint Budapestet két belső és egy külső kerületre osztják. A belső kerületek egyenként tízenegyzetű képviselővel, a külső kerület öt képviselőt választ. Budapest szerint huszonhét képviselőt küld az új parlamentbe. A pénteki ülésen az indemnitást harmadik olvasásban is elfogadta a Ház. Utána megkezdték az ipartörvény revíziójáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Aki megakari javítani a koplalás világrekordját. Kolozsvárról jelentik: Több kolozsvári orvost felkéréselt egy Bicsérdy Béla nevű ember és kérte őket, hogy eszközöljenek ki számára az egyik kórházban, vagy klinikán egy egygyas szobát, ahol ő, pusztán tudomány szempontriból, az orvosi kar ellenőrzése mellett, 70 napos önkéntes koplalásnak veti alá magát. A koplalóművész furcsa ötletét azért szeretné megvalósítani, mivel beakarja bizonyítani, hogy a 70 napos tápmegvonás, kizárólag víz mellett, nem lesz káros hatással szervezetre. A hitetlenkedők meggyőződésére napi 8 órán át, dijtalanul előadásokat is fog tartani. Így akarja Bicsérdy Béla megjavítani a koplalás világrekordját, amelyet 1909-ben Ehret Arnold tanár Kölnben állított fel, aki 49 napig nem evett.

A sárdakapitány idillje. Gróf Kolin Konstantin, a cár gárdakapitánya elindult Oroszországból, otthagya földjeit, ősi kastélyát, a jobbágyait, mindent, ami Oroszországban a mi számunkra annyira mesésről, annyira rejtélyes, s ami az orosz föld fiainak annyira kedves. Konstantin gróf — oh milyen szép oroszos nevé van — ott hagyta a kedves orosz házat, amelyben véres ekével szánt a vörös veszedelem, s törvényszéki ríport hőse lett belőle. Rajlott a feleségére. A grófnő hitvesi hűségét nem csomagolta be az Oroszországból ide mentett máha közzé. A szegény Konstantin gróf, aki valamikor a fehér palota lépésiben pengette sarkantyúját, új hazába került új viszonyok közs megkezdte azt a kálváriát, amit a polgári sorban lévő mártírok közül már annyian jártak, elindult állást keresni. A grófnő ezalatt talált egy másik oroszt, aki nem volt gróf, nem volt gárdakapitány, nem kísérte el Sztari-Kanizsára az otthon hagyott pompa és milliók emléke, de aki közel tudott férni a szegény gróf feleségéhez. Konstantin gróf, aki hiába szalagált állás után s akit a nyomorúság felesége szerelmétől is megfosztott, úgy felt, mint ahogy a grófok ilyenkor tenni szokták: revolvert rántott elő s rájött a hüllen asszonyra. A golyón nem talált. A gróf fogházba került, ki hallgatások, törvényszéki tárgyalás — s végül is a háztságot idegült orosz gróftól felmentette a bíróság. A gárdakapitány a börtönből visszament Sztari-Kanizsára, ahol a családi tragédia történt, visszament, megindította a válópórt s uból szerelem gyult ki a szívében. Sztari-Kanizsáról azt jelentik, hogy Gróf Kolin Konstantin a magokban ott eljegyzést ílte. Egy úszó iparos család lányát jegyezte el s ha a válópór befejeződik, megtarták az esküvőjüket. A sztari-kanizsai magyar lányból orosz asszony lesz s ha egyszer felszabadul a vörös terrör alól az orosz föld, asszonya és ura lesz a grófi, kastélynak és birtokoknak.

A német kancellár támadja Poincarét. Berlinből jelentik: Zsuffolt terem és karzatok elől beszélt Wirth kancellár a birodalmi gyűlés csütörtöki ülésén. Beszében rendkívül élesen kikelt Poincaré ellen és szembeállította a francia agresszivitást az angol megértéssel és engedékenységgel. Németország eleget akar tenni kötelesegeinek, teljesítő képessége határáig, álláspontra Franciaországgal szemben, akár Briand, akár Poincaré álljon a francia kormány élén, békés és reális. Tiltakozik Poincaré első beszéde ellen, ennek azt a látszatot akarja kelteni, hogy Németország még csak hozzá sem fogott volna jóvátételi kötelezettsége teljesítéséhez.

Zita Madridban bevárja gyermekeit. Madridból jelentik: Zita a volt királyné Madridban bevárja gyermekeit. Amíg azok nem érkeznek oda, nem utazik el Madridból.

A föderaliztikus Csehszlovákia. Prágából jelentik: A csehszlovák parlament magyar, német és tói képviselői szövettségbe egyesültek és egy egységes tlokkot alakítottak, amely az idegen nyelvetérletek teljes autonómiáját követeli. A blokkhoz csatlakozó képviselők száma egyharmadát teszi ki a parlament képviselőinek. A tervezett autonómia a Csehszlovák Köztársaság föderaliztikus átalakítását célozza. A tót katolikus néppárt a minap már javaslatot is tett a parlamentben, amelynek főbb pontjai: önálló tót parlament, önálló kormány és teljes autonómia a közköztatásban és igazságszolgáltatásban.

Választások Romániában. Az új kormány — mint jelentették — felfoizlatta a román parlamentet. Királyi kéziratval egyesítette Románia területére új választásokkal rendeltek el. A szenátorválasztások március 1-én és 2-én lesznek. a képviselőválasztások március 4-től 7-ig tartanak. Az új parlamentet március 27-re hivatják össze.

Meghívó. A Szobocai Tanitók Temetkezési Egyesülete január hó 29-én délután 3 órakor a polgári iskolában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívottak. Amennyiben a tagok az alapszabályokban előírt számban nem jelennek meg, úgy a fenti közgyűlés február 5-én lesz megtartva a megjelentek számára való tekintet nélkül. Előnékség. 626

Hafifogy ügyvéd neje három apró gyermekkel a legnagyobb nyomorral küzd. Kéri jó emberek pártfogását. Adományokat a kiadóhatalom továbbítja és hirlapilag nyugtázza.

Dr. Faragó Géza hazatért és rendelését újabb megkezdte. 632

A régi szerető. Géczy István népszínmű darabja, amely vasnapon délután kerül előadásra, előreláthatólag a főpróbák után nagy sikert fog elérni. Kiemelendő benne Csizsaly Ferenc szép új kupléi, Pietsch Ferencné és Bán Gabi szép énekszámai, Nagy Gyula táncszólóival. Jegyek előre válthatók a Müppártól Kör helyiségében. 541

Dr. Vecsei János orvosi rendelése nemzeti részére. Rendel délelőtt 7-9 ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroksa-féle ház.

(*) Figyelem! A kis Bodrics Géza, aki a Városi kávéházban évek hosszú sora óta mint másod-prímás nagy meglepődésre szorakoztatta az igen tisztelt közönséget, e zenekarból kilépett és elősorang tagokból önálló zenekart létesített. Folyó hó 26-tól kezdődőleg a Nemzeti szállóban fogja zeneestéivel tartani és tisztelettel kéri a zenekedvelő közönséget, hogy a Nemzeti kávéházban továbbra is pártfogolják sziveskedjenek. Teljes tisztelettel kis Bodrics Géza. 584

(*) Pérfi- és nőiszabók figyelem! Aki a februári szabászati szaktanfolyamon résztvenni óhajtának, szíveskedjenek vasnap, hó 29-én délelőtt 10-től 12-ig beiratkozni a polgári iskola épületében Wilsonova (Danjaniics) ulica 16 Szakeladó J. Mihály kocsis. 645

(x) Dr. Kosztolányi Árpád orvos rendel Wilsonova-ulica 34. szám alatt (a polg-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegnek délelőtt 9-11-ig, bór- és nemi-betegeknek délután 3-5-ig. (Salvársán-öltösk vörhájosok) 3992

(*) Arany kacsza vendéglő egész éjjel nyitva, ételéről és italáról gondoskodikva van. 365

(*) Frankl Rózsi a legközelebbi napokban hazatér jugoszláviai hangversenyturnéjáról és e hó 28-án este félkilenc órai kezdettel új programmal nagyszabású hangversenyt rendez a városi színházban. Jegyek válthatók Mamuzsai könyveskereskedésben (városihoz) és Heumann Mór könyveskereskedésben. A terem fülve van. 531

KÖZGAZDASÁGI

A hét százalékos államkötcsön jegyzése. Február 1-től 3-ig kezűdség a beogradi és zagrbi községekben a 7 százalékos beruházási államkötcsönt is jegyezni fogják.

A Magyar Általános Hitelbank igazgató: Sübotján. A Magyar Általános Hitelbank igazgatója báró Kornfeld Pál, Ervin Károly igazgató társaságában, Beogradból jött csütörtökön este Sübotára érkezett, ahonnan pénteken tovább utazott Budapestre. Báró Kornfeld meglátogatta a Hitelbanki titeni hőkjárt és a Hermann telepet.

Előkezűletek a bécsi tavaszi Messere. A bécsi Messe vezetősége nagyban készül a március 10-től 25-ig megtartandó tavaszi Messe teljes tervének keresztvitelére. Az eddigi híradások szerint a Messe vezetőségénél 28.000 résztvenni szándékozó kül- és belföldi kereskedő, részben iparos jelentkezett. Az előlekekből következtetve a tavaszi Messe sokkal nagyobbarányú lesz, mint a szepononni. Tekintettel a kiállított nagy számára, a Messe agilis vezetősége a Rotunden és a régi Burgon kívül valószínűleg a lainzi állalkert megüresedett telepét bérikli a Messe tartamára. Az eddigi megállapítások szerint az összes jelentkezőknek helyet adnak. — 48.000 négyzetméternyi kiállítási helyre lesz szükségé a bécsi tavaszi Messenek.

Keynes jóslata Európa gazdasági reorganizációjáról. Keynes, a világhírű nemzetgazdasági író, aki tudvalevően több szenzációs munkát írt a békekötéssel kapcsolatos gazdasági és pénzügyi kérdésekről, legutóbb be-

szédet mondott az általános gazdasági helyzetről. A nagy nemzetgazda kijelentette, hogy a kereskedelem és ipar talpraállása még ebben az esztendőben fog megtörténni, akárhogy alakul is Anglia és Európa politikai élete. A mostani nagy depresszió nem csupán a fogyasztás csökkentésére vezethető vissza, hanem sokkal nagyobb mértékben azoknak a pénzügyi és hitelviszonyoknak következtévére, amelyek korlátozóan hatnak a termelésre és megakaszlják a régi árukészletek szaporítását.

A magyar-osztrák pénzügyi tárgyalások. Bécsből jelentik Az Ausztia és Magyarország között folyó pénzügyi tárgyalások kedvező irányban haladnak, mindhogy mind a két fél a kiszivárgott hírek szerint jelentősen csökkentette követelését. A tárgyalások nem csupán Nyugatmagyarországgal kapcsolatos pénzügyi kérdésekre vonatkoznak, hanem azokra az igényekre is, amelyek a két állam a volt közös javak felosztásával kapcsolatban támaszt egymással szemben Magyarországra az egykori közös javakból több mint kétszázmilliárd osztrák koronát követel.

TÖZSDE

Zürichi tőzsde. Jan. 26 (Zárlet.)

Devizák:	
London . . . 2173	Bukarest 70
Páris . . . 4178	Prága . . . 995
Newyork 514	Zagreb . . 165
Berlin . . 252 1/2	Várso . . . 15
Milano . . 327 1/2	Bécs . . . 014
B.-pest. . 72 1/2	Bélgény . . 8

Budapesti tőzsde. Jan. 27 (Zárlet.)

Váltak:		Devizák:	
Font . . .	London . . 2970	Bukarest . .	70
Fr. frank . 5750	Páris . . . 5775	Newyork . .	577 1/2
Dollár . . 695-705	Newyork . . 697 1/2-707 1/2	Berlin . . .	347 1/2-357 1/2
Márka . . . 350-360	Milano . . . 3075	Bukarest . .	
Lira . . . 3000	Bécs . . .	Berlin . . .	1320-1340
Lei . . . 527-537	Zagreb . . .	Prága . . .	74-84
Sokol . . 132-1330	Bécs . . .	Zagreb . . .	220-230
Osztr. K . 71-81 1/2	Róma . . .	Zürich . . .	137
Dinár . . 880-890	Várso . . .		
Napoleon 2640			
Rubel . . . 60			
L. márka 229 1/2			
S. frank . 136			
Léva . . .			

ÉRTEKPAPIROK: Magyar hitel 1840, Osztrák hitel 650, Államvasút 1425, Délvásút 1600, Salgó 5250 Kőszén 10850, Adria 6100, Atlantic 2600, Ganz-Danubius 34200, Pápi 2823, Nasici 18400, Slavonia 1600, Rima 2010.

Bécsi tőzsde. Jan 27 (Zárlet.)

Váltak:		Devizák:	
Font . . .	London . . 38100	Bukarest . .	63
Fr. frank .	Páris . . . 720	Prága . . .	172
Dollár . .	Newyork 8900	Zagreb . . .	59
Márka . .	Berlin . . 4412 1/2	Várso . . .	281
Lira . . .	Milano . . 391	Zürich . . .	1735
Magy. K .	Budapest 1285		
Lei . . .	Bukarest 63		
Lei . . .	Prága . . 172		
Sokol . .	Zagreb . . 59		
Dinár . .	Várso . . 281		
L. márka	Zürich . . 1735		
Sw. Frank			

Ajánldéknek kiválóan alkalmas szőrmeárú legszébb, legilésesebb és legfinomabb kiállításban Spitzer Lajos
szűcs, szőrmeárúkereskedőnél kapható.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt vendégeimet, ismerőseimet és jóakaróimat, hogy Kichler István a cégből kilépett és ezentúl az üzletet a saját kezelésém alatt tovább folytatom.

Folyó hó 28-ától szombattól kezdve minden este Rácz Pista elismert zenekara fog játszani.

Kitünő bufférol és italokról gondoskodva van.

Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, teljes tisztelettel Allein Jakob a Narodkävéház tulajdonosa Suboticán. 647

**Gummi-
különlegességek**
rum- és likőressenciák
Lackner
drogéria Subotica.

Verseny tárgyalási hirdetmény

A suboticei husipari szakcsoporthoz kebelébe tartozó mészáros mesterek ezúton hirdetnek pályázatot az általuk termelt összes nyers merha és borjubőrök eladására február hó. Bánatpénz 5000 dinár.

Felhívtnak mindazon pályázók, kik erre igényt tartanak. Nyílt árlejtés folyó hó 29-én délután 3 órakor az ipartestület helyiségében megtartatik.

Subotica, 1922. január 27.

601 Husipari szakcsoporthoz vezetésége.

Kovács- és bognárszerek

híntő- és speditorkovácsok, lópatkolók és fényezők felvételnek az

Első Sombori Roesiggyár és Műpatkolónál.

A legújabb scadszerű horvát, német és magyar betűs eredeti amerikai

írógép kapható

2250 — dinárért jótállás mellett **Deutsch Izidor**-optikusnál Subotica, Alexandra-utca 5. — Mindenemű írógépjavítások műhelyemben leggyorsabban, jótállás mellett eszközöltnék. 61

Elsőrendű **FRISS**

narancs, citrom

és mindenféle déligyümölcs kapható
Heuduska és Hermann
cég Subotica. 536

SZÉKELY A.

férfiszabó üzletében
(Halpiac) készülnek a
legelegánsabb férfi és
gyermekruhák mérték
után a legolcsóbb áron.

Vasuti kocsik

(német gyártmányok) két db egyenként 15000 kg hordképességű 760 m/m nyomtávú, szénszállításra igen alkalmas, továbbá két db egyenként 5000 kg hordképességű teljesen fedett kocsik 600 m/m nyomtávú, azonnal szállíthatók. Cim Kellner Antal és Pia Budapest, Berlini-ter 4. szám. — — — 633

KÉRJEN MINDENÜTT GYERMEK-TÁPLISZTET **Salubra**

1 doboz ára 36'—

Legjobb táplálék csecsemőknek.

Rendkívül hathatós szer gyomor-beteg, lábbadozók és különösen minden korú rosszul tápláltak és gyenge-alkatúak részére.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

„SALUBRA” Vegyi-Tápszergyár R. T.

ZAGREB

Bokkovičeva ul. 23. Telefon 7-91.

Gyár: NOVA GRADISKA

VASGERENDÁBAN, DRÓTFONATBAN,
vagy bármilyen mezőgazdasági vásárban, mielőtt
szükségletét fedezné kérjen árajánlatot
Rosenfeld Testvérek vaskereskedéktől Subotica
331 TELEFON: 123, 841, 357.

WEITZENFELD és TSA
SUBOTICA 000000 TELEFON 190
Iroda: Városi térpalota. Kötélgyár: Sental-put
Hajlva 1902. 000000 Táviratcim: Kenderipar.

PONYVA

ELADAS ÉS KÖLCSÖNZÉS
A j a n l: Lópokróccokat,
Tűzoltó és kerti tömlőket,
ujlisztes, gyapjas,
gyapju, toll, komló és
szalmazsákokat, madrac
és roletta szöveteket
juttából és lenből, minden-
nemű házivásznat. **Zsineg,
kötél és hevederek.** 2413

NEU GNÁC

bőrgyára Ujpest, Rákoczy-u. 28.
Állandó raktár. Szállítás azonnal.
Specialitás fehér és klasse bőr.
Ajánl szines és fekete sevrót, boxot és zseverttet.
Lerakat Eichner és Rácz Budapest.
Szerecsen-utca 46. 235

Beck és Társa Subotica

Telefon 412. szám

zsineg, kötél, ponyva-
és zsákkereskedők.

Gépek
és szerszámok
fa-, fém- és bádogg
megmunkálására

eredeti gyári áron nagy választékban
állandóan raktáron alábbi cégnél: —

Karl Jetzbacker, Zagreb

Viaška ulica 25. 6939 Telefon 4-90.

Saját gyár Bécsben. Kérjen részletes árajánlatot

Ponyvák és zsákok Rein Izsó Sombor

Telefon: Iroja 133.

Weidinger palota.

Telefon: Lakás 106

Szubicán megtalálták a beogradi kiralysag két ellopott ertektargyat

A szubici rendorsnegnek egy vegletlen roen sikerult raakadnia ket ertekes ertektargyra, amelyeket meg a haboru latt a beogradi kiralyi palotaból loptak el.

A vasizgazgatóság a mult heten heten jelentett a rendorsnegnel, hogy a vutli miihelyből értékes fémtárgyenyell lapnak el. A gyantu OttenbacherLajos 27 éves miihelybeli hádogosarányult, kinek lakásán nagyobbn mennyiségű ön-öntvénynt támláltak, azt Ottenbacher a neki kiadott rudból vagdalt le és loptott el.

Ottenbacher lakásán eszközök házkutatásánban egyéredménytel is járt. A rendorség ugyanis egy igen értékes, dígakövekkel kirakott, aranyvali kive kezettát és egy ezüst hamutartót plájt nála, aminek eredetere név Ottenbacher eleinte nem akart semiféle magyarázatot adni. A rendorség alaposabb vizsgálat után rájött arról, hogy az értéktárgyak a beogradi kiralyi konakból származnak. Azt is megállapították, hogy a huoru alatt Ottenbacher Beogradban ljesített katonai szolgálatot és ottmúlt lakatos többször javítás munilalokat végezt a konakban.

A kihágatás során Ottenbacher bevallottahogy a két dísztárgy tényleg a konakból származik, de azt állítja, hogy azokat nem ő lopta el, hanem ey másik a konakba beosztott katonától vette.

Ottenbacher a rendorség letartóztatta. A zettelt és a hamutartót visszavulak a kiralyi udvarhoz.

Erzberger gyilkosai és a budapesti rendorség

Budapest. Több külföldi újság azt írta, hogy Schultze Hermann münchen kereskedő és Tillessen főhadnag, akiket Erzberger meggyilkolásával gyanusítanak, a mult év októberben Münchenből Budapestre érkeztek. Itt felismerték őket, mire a fmet követség a rendorségtől írta a két ember letartóztatását, áitóltag azonban egy társadalmi egyesület közbelépett s ezért Erzberger gyilkosait nem tartóztatták le. Végül a német kormány fellépésére kénmet detektív megkezdhetette munkáját Budapesen. A német detektivek meg is állapították a gyilkoso személyazonosságát, akiknek azoban mégis sikerült Budapestről menniük és a német lapjelentés szerint ezt a budapesti rendorség nem akadályozta meg, sőt azt s állítja, hogy hamis utlevelet állított ki számukra.

A dreadai Sächsische Volkszeitung a saászországi centumpárti lapja nyílt ívvel fordul a budapesti rendorség fejéhez és kéri, jelentse ki, hogy igaz-e hogy 1921. december 20-án körül Erzberger gyilkosainak amís utlevelet állítottak ki.

A felivásra Marinovich Jenő helyettes főkapitány, a budapesti főkapitánysz vezetője felel és mesének mondja a történetet. Andrejka Károly helyettes főkapitány a budapesti rendorség politikai osztályának vezetője az ügyről a következőket mondotta:

Eekről a külföldi híresztelésekről német detektivek is bizonyíthatják, hogy mennyire nem helytállóak. A német detektivek igazolhatják, hogy mi támogatjuk őket munkáikban és ha eredményt tud-

tak érni, azt a budapesti rendorségnek köszönheték. Tényleg megállapították, hogy a gyilkosságal gyanúsított emberek Budapesen voltak, de hogy miképp tünnek el, arról nincs adat.

A király eljegyzése

Sándor király bukaresti fogadtatása

Bukarestből jelentik: Sándor király udvari különvonata hétfőn délelőtt 11 óra után érkezett meg Bukarestbe. A pályaudvaron a királyi ház tagjai és a kormány képviselői várták a királyt, majd az északi pályaudvarról a székesegyházba hajtottak, az utcákon egybegyűlt hatalmas tömeg lelkes eljenzése közben.

Az ünnepélyes istentisztelet után Sándor király Lukacs tábornok és Jonescu ezredes kíséretében a templomból a kotroceni kastélyba hajtatott, ahol a román királyi családdal együtt reggelizett.

Bukarest. Délután 5 órakor ágyulavések adták tudtul a román főváros lakosságának, hogy Sándor király és Mariora hercegnő ebben az órában tartják meg eljegyzésüket. Az eljegyzés aktusa a kotroceni palotában a tóher termében ment végbe.

Ezek után teljes a homály a gyilkosok ügyében. Bizonyos azonban, hogy ez az eset sem fogja növelni a külföldön a kurzus jóhíret.

A ceremóniánknál jelen volt az egész román királyi család, a román udvar és a kormány tagjai, valamint Sándor király kíséretének több tagja. Pasticis miniszterelnökkel és Nincsis külügyminiszterrel az élén. Az eljegyzésen résztvevitek a legfőbb román egyházi méltóságok is és az eljegyzés teljesen a régi román egyházi szertartások szerint ment végbe.

Bukarest. A főváros örömmel ünnepel. Az utcák ünnepi díszbe öltöztek, S. H. S. és román zászlók lengnek mindenfelé. A lakosság hangulata nagyon lelkes.

Páris. A Havas-ügynökség jelentti: Valamennyi külföldi uralkodó ház és kormány látványilag üdvözölte Sándor királyt és a román királyi családot az eljegyzés alkalmából. Távirati üdvözlétet küldtek nekik Poincaré és Massaryk elnökök is.

A kisantant nem vesz részt a génuai konferencia előkészítésén

Szerződés Franciaország és a kisantant között - Elhalasztották a beogradi konferenciát

A „Petit Parisien” jelenti Londonból: Az angol kormány Poincaré jegyzékére adott válaszában annak a nézetének ad kifejezést, hogy kizárólag a génuai konferenciát rendező hatalmak dolga, hogy a konferencia programját kidolgozzák. Az angol válasz hangsúlyozza, hogy a génuai konferencia nemzetközi, nem pedig szövetségek közötti értekezlet lesz. Eppen ezért nem lehet bizonyos országok szakértőinek megengedni, hogy az előkészítő munkákban résztvegyenek, anélkül, hogy a többi ország érzékenységét meg ne sértésék. A jegyzék tehát a kisantant szakértőinek az előzetes konferencián való részvételét elutasítja.

Lloyd George ezt a választ már Benessel történt tanácskozása után küldte el Párisba.

Ismét vitás a konferencia időpontja

Páris. A Bonomi kormány bukása miatt az itteni politikai körökben biztosra veszik a génuai konferencia elhalasztását.

Benes szerződése Franciaországgal

Beograd. A „Novosti” megbízható forrásból vett értesülés alapján azt a hírt közli, hogy Franciaország és a kisantant közötti Szerződés jött létre. A szerződés szerint Franciaország és a kisantant államai kölcsönösen kötelezik magukat arra, hogy egymást fegyveres erővel támogatják abban az esetben, ha bármelyik szerződő felet egy másik hatalom megtámadná. A szerződést ötven évi időtartamra kötötték.

E megállapodásról dr. Benes Beogradnál tartózkodása alkalmával fog beszámolni a kisantant többi államainak.

Az orosz kérdés

Prága. A Szerb Horvát-Szlóven királyság és Csehszlovákia közt a Szovjetországai szemben tanu-

standó eljárás tekintetében nézeteltérés mutatkozik, mert Benes a szovjetkormány elismerése mellett, Nincsis ellene foglalt állást.

Páris. A „Matin” moszkvai tudósítója szerint a génuai konferencia előkészítésével megbízott bizottság megállapította azoknak a követeléseknek alapelveit, amelyek szerint Szovjetország képviselői a hitelező államokkal tárgyalni fognak. A versaillesi békeszerződés 116. szakasza eltelmében el kell ismerenie Oroszországnak az a jogát, hogy Németországtól mindazokat a jóvátevételeket követelhesse, amelyeket a versaillesi szerződés a szövetséges és társult hatalmaknak elvileg biztosít. A külföldön deponált zászlókat és az orosz flottát vissza kell adni Oroszországnak. Oroszország elismeri a régi kötelezettségeket, de nem hajlandó a már nacionalizált gyárakat korábbi tulajdonosainak visszaadni. Ezeknek kárpótásáról egyezményt lehet kötni, vagy pedig messzemenő és kedvező engedményeket lehetne nekik tenni.

London. A Daily Telegraph jól értesült körökből azt hallja, hogy a francia kormány tanácskozott a szovjet képviselőivel.

Benes nem megy Beogradba

Beograd. A „Tribuna” arról értesít, hogy a kisantant előkészítő konferenciája halasztást szenved, miután valószínűleg elhalasztják a génuai konferenciát is. Benes csehszlovák miniszterelnök azonban nyugati utjáról visszatérve Rómából Párába való utazása közben, február 26-án, vasárnap kiszáll Ljubljánban, ahol találkozik Pasticis miniszterelnökkel és Nincsis külügyminiszterrel. A megbeszélés informatív jellegű lesz. Benes beszámol a tantanttal folytatott tanácskozásokról, Pasticis pedig közli a Bukarestben folytatott megbeszéléseinek eredményét.

nyét. A konferencia célja, hogy megvitassák a kisantant helyzetét és az európai és világpolitikai kérdésekben tanúsítandó magatartását. A megbeszélések eredményét azonnal közölni fogják a beográdi, bukaresti és prágai kormányokkal.

A „Novosti” jelentése szerint a megbeszélésekre valente a beogradi csehszlovák követség néhány tagja is és bár amennyiben vasárnapig Kalina csehszlovák követ egészségre helyreáll, ő maga is elutazik Benes fogadására. Ugyancsak a „Novosti” jelentése szerint a kisantant szakértői március elején konferenciát fognak tartani a génuai konferencia programjának előkészítésére. Főkéntl meg tartják azonban a beogradi konferenciát is Lengyelország bevonásával, csakhogy egy későbbi időpontban.

Vojnich Józsefet Budapesen letartóztatták

a bécsi bombamerénylettel kapcsolatban

Annak idején az összes lapok beszámoltak arról a titkoszabatos bombamerényről, amelyet a mult hét csütörtökén Bécsben a Lederer-palota ellen kíséreltek meg ismeretlen tettesek. Az épület egyik helyiségében ekrazit-bombát helyeztek el, amelyek robbanás esetén nemcsak a palotát, hanem az egész utcasort a levegőbe röpítették volna. A készülő katasztrófát az utolsó pillanatban csak a portás lélekjelenlété hátrította el, aki az égő kanócso bombákat, amelyeket már csak percek válasszattak el a robbanástól, elfohtatta.

Ismeretes, hogy ezzel a rejtélyes esettel először Szemző Gyulát hozták kapcsolatba, aki tudvalevőleg már hosszabb idő óta rossz viszonyban volt Ledererrel. Azt a vádat, mintha Szemző Gyulának kész volna a bombamerénytel megkísérlésében, később hivatalos helyről megcáfolták.

Az ügy most új, érdekes forduloponthez jutott

A bécsi rendorség nagy apparátussal indította meg a nyomozást, hogy a titkoszabatos ügyre világosságot derítsen. A szlók Budapestre veztek. A bécsi rendorség egyik tisztviselője, Et delekvai kíséretében Budapestre érkezett, ahol azonnal eljártak a főkapitányságh. A nyomozást Budapestben folytatták tovább. A bécsi rendőri bizottság által fiderített adatok alapján szombaton este egy lövészert budapesti magánút és egy dugaszgép bécsiak földbírtokos tartóztatták le, azok ellen nyomafokos gyanu merült föl, hogy részük van a megheiusult bombamerénylétben.

A nyomozást teljes apparátussal folytatták még vasárnap is. Eredményét a rendorség egyelőre titokban tartja. Az őrizetbe vettek vasárnap éjjel még mindig fogva voltak. A nyomozás során kiderült, hogy az ekrazit bombákat a neumargi lövészgyár budapesti képviselőtelénl szerették be.

Budapest. Szemző Gyula kihallgatása során, ismertette a Ledererék és közte fenálló viszony előzményeit. Kijelentette, hogy a bombamerényléttel teljesen távol áll, Lederer családon ily borzalmas elégtételt sohasem akart venni.

Budapest. A Lederer-ügyben a rendorség ma délben Vojnich Józsefet és Orvos Károlyt előzetes letartásba helyezte, mert mint

felbujtók résztvettek a megkísérelt bombamerényletben. Ugyancsak ediben előállították Kozma László nevű fiatalembert, akit azzal gyanúsítanak, hogy résztvett a robbantási kísérletben.

A nyomozásnak még eddig megközelítőleg sem sikerült megállapítania, hogy kiknek állott érdekében a titokzatos merénylet végrehajtása, mert az a két palota amelyben Ledererek, illetve Glaszerék laknak és amelyekben a merényleteket megkísérelték, a Szemző család tulajdona.

Budapest. A bécsi Lederer-palota elleni bombamerénylettel kapcsolatban megindult budapesti nyomozás a Hungária-szállóig vezetett. Itt lakik Szemző Gyula is, akinek a Lederer-családdal való afférei ismeretesek. Ugyancsak a szállóban lakik Vojtich József bácska nagybirtokos is, akit Szemzőnek rokona, továbbá ennek jóbarátja. Ötvös Károly, akit a merénylettel gyanúsítanak. Mindkettőjüket előállították a rendőrségre, ahol beismerték, hogy a kritikus időben járják Bécsben bevásárolni. Tagadták, hogy részük van a merényletben, a súlyos gyanúkat alapján azonban a rendőrség letartóztatta őket.

Kis családok a rendőrségen

Selyemharisnyás cselédlány

Az utóbbi időben ismét elszaporodtak az apróbb családok Szubotícán, melyeknek elkövetői néhány száz korona erejéig károsították meg áldozataikat. A rendőrségnek most sikerült két ilyen csalót letartóztatni, míg a harmadik Magyarországra szökött.

Özvegy Hartmann Rafaelné feljelentést tett a rendőrségnél, hogy Kohn Rózi 22 éves szubotici helynéküli cselédlány az 5 évében több ízletben bevásárlásokat eszközölt. Cédulákat állított ki Hartmanné aláírásával és az üzletekben mint az ő cselédje szerepelt. Kohn Rózi többnyire a divatárúüzletekben ruhánerőket, selyemharisnyát, cipőt, szöveteket, a cukorkáüzletekben pedig csokoládét, cukorkát, süteményeket vásárolt ilyen módon. Így Balázs Jenő és Hauser József divatárúüzletében divaticskéket, Mayerhof Ellánál 1500 korona értékű cukorkát csalt ki. Ezenkívül még öt esetet jelentettek be a rendőrségen.

A rendőrségnek most sikerült a csaló cselédlányt elfogni. Kohn Rózi kihallgatása során beismerte bűnét, de azzal védekezett, hogy szülei kitagadták és mivel nem tudott munkát kapni, azért követte el a csalásokat. A ruhánerőket lakásán megtalálták, a cukorkákat természetesen már megevette.

A rendőrség most felhívja mind azokat, akiket Kohn Rózi ily módon megkárosított, hogy ezt a rendőrség nyomozó-csoportjánál (Városház, III. emelet, 177. ajtó) jelentsék be.

A másik család Galambos Géza 35 éves szubotici mészáros, aki mesterségét otthagyva, gabonakereskedőnek csapott fel. Ezt a foglalkozást pedig oly módon űzte, hogy a szállásbéli gazdától tengerit vásárolt, amit rögtön

eladott, az eladónak azonban nem fizette meg a vetelárat. Így módon legutóbb is két gazdát károsított meg 1500 dinár erejéig. Galambost letartóztatták.

Grünbaum Gyula mohácsi származású 25 éves kereskedelmi alkalmazott azelőtt Hirschler zagrebi cégnél volt az ügynöke és mint ilyen több szubotici cégnél is járt. A múlt hónapban a Hirschler-cég elbocsátotta állásából. Grünbaum ezután is eljött Szubotícára és itt Kohn Simon és

Husz vagon fa érkezett Szubotícára

Remény van a fahiány enyhülésére

A napok óta tartó nagy fa-ínségben ma végre enyhülés állott be. Hetek óta az első szállítmány fa ma érkezett Szubotícára és bár ez még korántsem elég arra, hogy a város szükségletét kielégítse, abban az esetben, hogyha a folytatódó szállítmányok is megérkeznek és különösen, ha a mai enyhé idő állandósul, a fa-ínség következtében beálló kellemetlenségek elhárítottaknak tekinthetők.

A szubotici fakereskedők a nagy fahiány enyhítése és a szállításnak újból való felvétele érdekében küldöttségleg keresték fel a vasut-igazgatóságot, ahol azt a kérészt terjesztették elő, hogy a város faellátásának biztosítása céljából tegye a vasutigazgatóság lehetővé, hogy legalább is azok a vagonok, amelyek már fával megrakva állnak egyes állomásokon, beérkezessenek a szubotici pályaudvarra.

Részben ennek a közbejárásnak, másrészt pedig néhány fakereskedő cég tárazásának eredményeképpen mára sikerült is néhány szállítmányt fárt már Szubotícára hozni. A legnagyobb tételt a Commercía részvénytársaság kapta, de ezenkívül más cégek is kaptak ma fárt, úgy hogy összesen husz vagon fá érkezett a mai napon Szubotícára, ami pillanatnyilag már lényegesen enyhíti a helyzetet. Erkezett ezenkívül még fa a posta részére is, valamint a város is megkezdte már az eladásra szánt faának kimérését.

„A magyar méltóságok” értekezlete

Rendőri készenlét az „Ébredők” ellen

A mai Magyarország középkori közzeléméhez úgy látszik nagyon újszerű lett volna az országbírói értekezlet megtartása. Hiszen csak hűtva évvel ezelőtt tartottak országbírói értekezletet. A középkorban visszafordult politikai ragaszkodók a középkori intézményeikhez is. Akkor a káptalanok voltak az egyedül hiteltelisek helyek, a jognak magyarországi és kiszolgáltatási s a püspöki bírók mondták ki az ítéleteket a főbenjáró ügyekben.

A magyar kormány most összehívja az ország magas méltóságait, a hercegprímást, az egri és kalocsai érceket, reciprocitásból a református és evangélikus püspököket, hogy ők nyilvánítsanak véleményét abban a kérdésben, amit bármennyire is szeretnénk alkotmányjogi problémának feltüntetni, még se más, mint a legmozgatierebb hatalmi kérdés. Ők adjanak megnyugtató tanácsot, lelkiismereti feloldozást a kormánynak, amikor a felfüggesztés ellenében törvényes parancsal szemben nem az általános, titkos választójog alapján akar vá-

botícára és itt Kohn Simon és Rokenstein Andor kereskedőktől, akik nem tudtak elbocsátásáról, a Hirschler-cég nevében nagyobb összegeket vett fel. Csak később derült ki a szélhámosság, amiről a zagrebi rendőrség a szubotici közözlővel kíséretében azonnal értesítette. Grünbaum Gyulát azonban már nem sikerült elfogni, mert időközben Magyarországra — állítólag Nagykanizsára — szökött.

Amint értesülünk, a fakereskedők a ma beérkezett fából vagontelekben egyáltalában nem adnak el semmit, hanem inkább csak kisebb mennyiségben bocsátják áruba a fát, hogy így minél többen jussanak tüzelőanyaghoz. A kereskedők tetelem költségeikre hivatkozva, a szegényebb és a raktárnál kisebb mennyiségben vásároló vendékek 140 koronáért adják a fa métermázsáját, míg házhoz szállítva 180 korona a fa ára.

A magas ár dacára ma megrohanták a fakereskedők raktárait. Főképpen szegényebb, külvárosi aszszonyok és apró gyerekek egész nagy tömegekben álltak a fatelpek előtt és boldogan vitték haza a fát, hogy a kegyetlenül hideg napok után először fűthessenek.

Az elemi iskolák fakészletei teljesen fogytán van és a tanfelügyelőségét nyert információk szerint az esetben, ha nem kapnak az iskolák néhány napon belül pótlást, úgy a már most is szűnetelő néhány iskolán kívül, kénytelenek lesznek egy hét múlva valamennyi városi iskolát bezárni, amél is inkább, mert a rossz idő és a gyöngén fűtött tantermek miatt amagvis állandóan emelkedik különösen az elemi iskolákban a betegk száma.

A fakereskedőknek és egyben a város tanácsának is minden reménye most abban van, hogy a vasut igazgatóság lehetővé fogja tenni, hogy a város faellátásának folytonosságában fennakadás ne álljon be.

szállta a Lánchidat, mert arról értesült, hogy Budavári vezérével az Ébredők nagyobb tömege felvonulásszerűen a k Budára tenni azzal a küldöttséggel, amé a felfüggesztett Főrtér főszoigabíró ügyében akar interválni. Mikor az Ébredők a rendőrség intézkedéseiről értesültek, elhatározták, hogy tizenöt tagú küldöttséget küldene a kormányhoz és a belügyminiszterhez.

Küldöttség Főrtér főszoigabíró érdekében

Budapest. A kormány tegnap fogadta a kunszentmiklási küldöttséget. A deputáció sznoka arra kérte a kormányzó, hogy Főrtér főszoigabíró felfüggesztését hatályalanítsa. A kormányzó kijelentette, hogy érdemleges választ nem adhat. Főrtér felfüggesztéséskormánynterint cdesse történt és ő em kiván ebbe az ügybe beavatkozni. Hangsúlyozta, hogy az országk első-sorban fegyelemre van szksége.

A küldöttség ezután Blhen minisztereinköt kereste fel Bethlen kijelentette, hogy a független magyart bíróság a legelővideb idő alatt folytatja a vizsgálatot. Reméli, hogy a kérdés rövidesen közme-gnyugvásra fog elintéződni. A küldöttség a választ megnyugvással vette tudomásul.

„Nem lesz jgrend”

Budapest. A Főrtér érdekében eljáró küldöttség fölkerest Preszly pestmegyei főispánt, kivéközlöttek, hogy csak akkor lesz rend, ha Főrtér visszahelyezik állásba, de ha felfüggesztik, akkor nem lesz jgrend. Budavári Lászlóiz Ébredők nevében kijelentette, hogyha Főrtér nem kerül vissza helyére, tudni fogják kötelességüké.

A novisadi iparkimara és a postacsomagok elmulása

A novisadi kereskedők több ízben panasszal fordultak az iparkamarához, hogy a külföldről jövő postaküldemények soksz hetekig hevernek a postaigazgatóságnál, amiért, mert az elvámolás a vámhivatal nagy késedelemmel intézi. A kamara most átiratot intézett ebben az ügyben a központi vámhivatalhoz, melyben fölrolja a kereskedők panaszait és sürögő orvoslást kért. A memandumban az iparkamara rámutatott arra, hogy 1500—2000 darab postaküldemény torlódot össze a postán. A postaigazgatóság szerint a postaküldemények torlódásért nem ő felelős, tisztán a vámois késedelemessége.

Illetékes helyen viszont azt mondták, hogy a vámhivatal nem terhel mulasztás, a váhivatal mindent elkövetett, hogy a torlódást elkerülje. Hogy sokzor he-tékig tartó késések fordulnak elő és hogy körülbelül 150 darab küldemény van a postai fölhalmozódva, annak az az ohi, hogy a vámhivatal kevés száru tisztviselőjével nem bírja éregezni a munkát.

Az iparkamara arra lért az illetékes hatóságokat, hogy a torlódás megszüntetésére tegyen minden lehetőt. Javaslatgyben azt, hogy zagrebi és sbotici mintúra állítsanak fel Novisádon is egy különálló postai vámhivalt. Ezáltal elejét lehetni venni a zavart okozó késéseknek és a novisadi kereskedelmi éh ezen anomáliája is teljesen megszűnnék.

Rendőrök a Lánchidon

Budapest. A rendőrség hétfőn déle őt nagyobb készttséggel meg-

ELTÉREK

EGY DINÁROS UJSÁG

Március elejétől kezdve — mint a be földi lapok legnagyobb része, — a Bácsme gyei Napló példányonkénti ára is egy dinárba került. Az újságok árának felemeléséről szóló hírt a közönség általában megértéssel fogadta és mi reméljük, hogy olvasónk méltányolja azt a jelentős és hasznos munkát, amelyet a Bácsme gyei Napló vezet és nem vonja meg szeretét és támogatását attól a laptól, amely legrégőbb, legbátrabb, legobjektívabb szószólója annak a polónának, hogy az állam felvirágzása csak úgy érhető el, ha gyakorlatban is megvalósulnak a jogegyenlőségnek azok az elvei, a melyek az SHS. királyság alkotmányában kifejezésre jutottak.

Magyar nyelvű újságot írni — magyaroknak, ma mindenkép nehéz. Egyik részről a bizalmatlanság, a mely szívesen csap át az üldözöttekbe, — a másik részről a meg nem értők vádaskodása parancsoló vétőt a tollnak és az újságírói akaratnak. Százszorosan nehéz az olyan újságot szerkeszteni, mint aminő a Bácsme gyei Napló, amely mögött nem áll semmiféle párt, amely nem keresi sem politikai, sem üzleti körtériáit, amely előtt nincs más szempont, mint az igazság. — A Bácsme gyei Napló a nagy átalakulásban, a mindent felorgató változásokban változatlanul megmaradt a demokratikus haladás, a jogegyenlőség és az emberi testvériség zászlójának, amely kiméltetlenül küzd minden ellen, ami a haladást, a dolgozók boldogulását gátolja.

Abb-n a környezetben, amelyben élünk s amelyben irunk, nagyon nehéz és nem mindenki előtt népszerű az a munka, amit végzünk, de mi az igazságot a népszerűség kedvéért sem tudjuk elakadni s erőt és hitet ad nekünk az, hogy azt az újságot, amelyet mi teremtünk, a melybe a I. I. kink szármalását, az ambíciók teljességét visszük be nap-nap után e királyság magyarjainak tizezrei olvassák és olvasótáborunk napról-napra való növekedése a bizonyosság amellett, hogy jó munka és becsületes munka, amit végzünk.

Az ármeles megadja a lehetőséget, hogy beültsük hivatásunkat: érdekes, nívós, friss, jó újságot adhatunk annak a közönségnek, amelynek támogatás érdeklődése segítette eddig is nehéz munkánkat.

Barátainkhoz, az SHS. királyság magyarságához fordulunk méltánylásért, megértésért és viszonzásért annak a szeretetnek, amely bennünk él az újság és az olvasó iránt.

A prágai jogoszláv diákok ajándéka Mariora hercegnőnek. Prágából jelentik: A prágai jogoszláv diákok küldöttsége Beogradba utazott, hogy átadja Mariora hercegnőnek az ottani jogoszláv diákok nászajándékát. Sándor király portréját, melyet Bogdanovics festőművész készített.

A novisadi újságírók bálja. A novisadi újságíró-árszövetség pénteken este bált rendez a Slobodaszálló nagytermében. A nagyszerűnek írzékész mulatság iránt széles körben nagy érdeklődés mutatkozik.

— Readjelományozások a Vajdaságban. Beogradból jelentik: A belügyminisztériumban egy rendetlen dolgoznak, melynek értelmében ki fogják tüntetni mindazokat a vajdasági személyeket, akik a Sze b-Horvát-Szlovén királyság megalakulása körül érdemeket szereztek. Mint értesülünk, a Narodna-Uprava tagjai, valamint számos tisztviselő és magán-zemély is részesülni fog a kitüntetésben.

— Beograd város jóvátételi részesedése. Beogradból jelentik: A beogradi közsegtanács alelnöke egy mérnök kíséretében vasárnap Párisba utazott, hogy ott mint az SHS. királyság hadikárpótálást átvevő bizottság tagja, technikai kérdésekben megbeszéléseket folytasson. Hazautaztatban Berlinben ki fog szállni, ahol a jóvátételi számla terhére megrendeli azokat a cikketeket, melyekre Beograd városának sürgős szüksége van.

— Stara-Kanizsa csökkentik a pótdót. Stara-Kanizsa polgármestere bejelentette az 1922. évi költségvetést a város tanácsának, mely az előirányzott 4003.550 dinár bevétellel szemben 3816.950 dinár kiadással, tehát 813.400 dinár deficitet mutat fel. Ennek fedezésére 200 százalékos progresszív pótdó kivetését javasolja. Ezzel kapcsolatban a javaslat közli, hogy a város pótdó az 1919-ik évben 300. 1920-ban 500, 1921-ben pedig 600 százalékos telt ki.

— A jogoszláv hajósvállalatok karfelibe tömörültek. Beogradból jelentik: A jogoszláv hajósvállalatok az olasz verseny leközdece céljából fuzionáltak a tengerparti forgalom lebonyolítására. Az új hajótarasság Jugoszláv Lloyd néven fog működni. A külföldi forgalom lebonyolítását egyes társulatok azonban továbbra is önállóan végzik.

— A bródi mozdonygyár föl emelte az alapitokéjét. B.ogradból jelentik: A bródi mozdonygyár a valuta értékváltozása következtében az alapitokéjét 10 millióról 12 millióra emelte föl.

— Anglia elismerte Egyiptom függetlenségét. Londonból jelentik: Allenby lord szerdán Egyiptomba utazik és magával viszi az angol kormány jegyzékét, amelyben Anglia kijelenti, hogy lemond a protektorátusról, mert meggyőződött, hogy az egyiptomi nép általános kívánságát teljesíti, amikor visszaadja Egyiptom függetlenségét.

— Mozi iskola Zagrebban. Zagreből jelentik, hogy ott a napokban egy mozi művészeti szakiskola nyílt meg. Ez az első ilyen műintézet a királyság területén.

— Hangverseny Temerinben. Temerinből jelentik: Jurisity Uros, a szentpétervári cári opera volt tenoristája Temerinben 15-én Léh Ancika urleány zongorakíséretével jó sikerrel művészi hangversenyt adott. A koncert után reggelitartó tánc következett.

(*) **Péter és Aleksander király csatorna új tarifája.** A közkedésügyi miniszter jóváhagyta a Péter és Aleksander király csatorna új hajózási díjszabását. Az új tarifa f. évi február hó 1-én lépett életbe és 10 dinár aljánében az Uprava Kanala Králya Petra t. n. n. Somborban megszerezhető.

— A cseh szociáldemokraták és a szovjet. A csehszlovák szociáldemokraták, tekintettel az orosz kiküldötteknek a csehszlovák belügyekbe való folytonos beavatkozására, követelik, hogy a kereskedelmi szerződésbe, miként az az angol-orosz szerződésnél is történt, egy pont vétessék fel, mely szerint a felek kölcsönösen kötelezik magukat, hogy a belpolitikai ügyekbe nem avatkoznak be.

— Az agrár munkáerkérdések a nemzetközi legfőbb bíróság előtt. Ismeretes az az összeütközés, mely a nemzetközi munkaügyi hivatal és a francia kormány között az agrár munkáerkérdések körül támadt. A nemzetközi munkaügyi kongresszus, melyen a kormányok a munkaadók és a munkások képviseltették magukat, legutóbbi genfi konferencián az agrár munkásság szociális helyzetét érintő határozatoknak egész sorát hozta. A francia kormány elejétől kezdve ellenszenvvel kísérte ezeket a tárgyalásokat és a határozatok megalakítására elé azzal gördített akadályt, hogy késégekbe vonta a munkaügyi konferencia agrárkérdésekben való illetékességét. A 11-es pontját a nemzetközi munkaügyi hivatal statutumának hiányosságára alapította. A konferencia határozatai között az agrár munkásság munkajelére, lakásviszonyaira, betegség- és balesetbiztosítására vonatkozó elvi döntések foglaltak. A francia kormány kiküldött már magán a genfi konferencián felvetette az illetékesség kérdését, a konferencia többsége azonban a francia álláspontot leszavazta. A francia kormány azonban nem nyugodott és így most a genfi konferencia agrár munkas-határozatai a népszavozás által létesített nemzetközi legfőbb bíróság elé kerülnek.

— Magyarország tiltakozik a bécsi gobelinek elzalogosítása ellen. Bécsből jelentik: A gobelinek elzalogosításával kapcsolatban a magyar kormány tiltakozott az elzalogosítás ellen azon az alapon, hogy azok a közös vagyonhoz tartoztak. Ezzel szemben Ausztria azzal érvel, hogy a közös vagyon annak a tulajdona, akinek területén a jelenben van. Döntés ez ügyben még nem történt.

— Egy pilóta kalandja a Vezuv fölött. Londonból jelentik: Alan Cobban angol repülő Nápolyból Rómába való repülése közben gépét a Vezuv kráterére föl irányította, azonban a tűzhányó ép abban a pillanatban lökte ki magából a közpárral vegyes kengázt, amikor a gép a kráter fölé jutott. A kitörés a teljes sebességgel haladó gépet nemcsak hogy eltérítette irányából, hanem ezer láb magasságra magával ragadta a levegőbe. Cobban annak ellenére, hogy a kengáz csaknem teljesen elszedette, a motort a legnagyobb teljesítőképességre állította be és így sikerült a kénoszlopból kikerülve szabad es nyugodt levegőre jutnia. A pilóta szombaton szállt le gépével Londonban.

— A subotici izr. öngyűlése és néptonyha 1922. március 4-én este fél 9 órakor a városi színházban estélyt rendez. Az estélyen helybeli ünörök és urak „Eleven Újságot” fognak elmondani, amelyről a beavatottak szerint a városban még soká fognak beszélni.

— Francia-görög konfliktus. Párisból jelentik: A görög kormány nemrégiben lefoglalt egy francia zözhajót, mely Kikikiába szent szállított. Az athéni francia követ tiltakozott a görög kormányval ez a járás ellen és közölte, hogy a szent újjáépítési célra szállított Kikikiába. A görög kormány válaszában kijelentette, hogy a hajót csupán a rakomány nélkül hajlandó utjára bocsátani. A francia követ erre új jegyzékben követelte a hajónak rakományával együtt való kiszigatását. A válasza keddig kapott haláridőt a görög kormány.

— Szabad az osztrák korona kivitele Ausztriából. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány megszüntette az osztrák korona kiviteli tilalmat.

— Osztrák külkereskedelmi szerződés. Beogradból jelentik: A kereskedelmi minisztériumban tárgyalások folynak az SHS. és osztrák delegátusok között a kölcsönös kereskedelmi forgalom ügyében.

— Feleséggyilkos agyagján. Negotinból jelentik: Gicics Stanujev, 70 éves öreg ember, fejsszéval agyonverte 65 éves feleségét, mert az nem akart neki pálinkát adni. A feleséggyilkost letartóztatták.

— Lenin beteg. Moszkvából eredő híradás szerint Lenin súlyosan megbetegedett. Állatlag egyideő nem is vesz részt Szovjetország politikai irányításában.

— Károly ex- király borait nem engedik Magyarországon értékesíteni. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter intézkedése szerint a Károly ex- királyi tarcali szőlőből termelt 2500 hektóliter bort egyelőre nem lehet értékesíteni, mivel ezek a borok az Ausztriával közösen felszámolandó vagyonhoz tartoznak. A pénzügyminiszter döntése illetékes helyen nagy feltűnést keltett.

(*) **Tündérlaki lányok.** Heltai Jenő színjátékát a Subotici Müpártólók Köre legközelebbi előadásra tűzte ki. A darab, mely Budapestben is a Vignszínházban több mint 60-szor került előadásra egymás után, folyó hó 27-én este és 28-án délután lesz bemutatva a városi színház termében. Ugyancsak ott 28-án este a kör rendez nagy kabaréval egybekötött farsangi táncestélyt. Jegyek már kaphatók a kör helyiségében. 1087

— A német sajtó válsága. Az egyre rosszabbodó világgazdaság a sajtó helyzetét is mindenütt nagyon megerősítette. Az általános drágulás, mely különösen a legutóbbi időben rohamosan erősödött, a lapok előállítását költségeit roppant megnöveztette, úgy hogy ma már a legnagyobb nehézségek árán tudja csak a sajtó fontos hivatását teljesíteni. A német sajtó különösen megviselt az ipari válság. Mint Frankfurtból jelentik: az ottani lapok üzemi tanácsai beadvánnyal fordultak a birodalmi kormányhoz, amelyben rámutattak a német sajtó tarthatatlan helyzetére. A memorandumban hangsúlyozták azt, hogy ha a kormány nem siet a segítséssel, a német sajtó súlyos válsága elkerülhetetlenül be fog következni.

— Dr. Vécsei Jenő orvosi rendője neml betegkés részére. Rendel délelőt 7-9 ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5-7 ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroksa-tér háza.